

DOMUS.

PONS TIRONUM

QUEM FECERUNT

R. B. APPLETON

ET

W. H. S. JONES

Trita manu puerili est ut, mea cura, senescas ;
si modo non frustra, non mihi tota peris.

LONDINII

APUD AEDES G. BELL ET FILIORUM

CIDCCCCCXIII

PRAEFATIO

LIBELLUM habes, lector benevole, quo quasi ponte usi tirones a primo tirocinii anno in secundum transire possint. Primo enim anno solum simplices, quas vocant, sententiae tractari solent; secundo autem adfectanda sunt difficiliora. Multa singularum constructionum exempla in unoquoque capite ita congregata sunt ut discipuli ipsa similium sententiarum frequentia sensim difficultates superare possint. Latinam linguam ubique, nusquam invenies Anglicam.

Gratias debemus maximas amico nostro A. W. Spratt, Aulae S. Catharinae socio, et W. H. D. Rouse, viro doctissimo, gratissima nobis amicitia coniuncto, qui ambo, qua sunt benevolentia, multis modis nos adiuverunt. Si tamen menda te offendent, ita nobis ipsis culpam ascribe, ut veniam non omnino deneges.

*R. B. A.
W. H. S. J.*

EXPERGĪSCOR.

Animum attende ! Imperō tibi ut animum attendās.

ANTE lūcem servus quīdam nōmine Dāvus ad cellam, ubi dormiō, venit; forēs pulsat, ac mihi ut surgam imperat. Ego dormire volō; servō igitur ut abeat imperō. Servus abit, sed pater eum redire iubet. Redit igitur et clāmāns “Pater tuus,” inquit, “ut statim surgās tibi imperat.” Ē lectulō, in quō dormiēbam, sine morā surgō; sed vestēs, quibus mē amicire soleō, invenire nōn possum. Dāvō igitur ut novam tunicam quaerat imperō. Ille autem “Cūr,” inquit, “quod māter tibi imperat numquam facis? Cūr eī nōn pārēs? Nam semper tibi imperat ut tunicam apud lectulum tuum dēpōnās.” Ego tamen irātus eī ut taceat imperō. Tacet igitur et aliū imperat servō ut tunicam novam mihi det. Servus ille alteram tunicam adfert, et mihi “Dāvus,” inquit, “ut hanc tunicam tibi darem mihi imperāvit. Imperāvit quoque ut celeriter tē amicirēs.” Fēstīnō

igitur et servum alterum calceōs (quōs in pedibus gerere soleō) adferre iubeō. Calceōs ille adfert, quōs ego pedibus indūcō. Deinde redit Dāvus, et “Māter tua,” inquit, “ut statim ad sē veniās tibi imperat.” Ad mātrem igitur eō, quae tunicam et calceōs meōs cūrīōsē īnspicit, et ut comās pectam mihi imperat. Dāvum igitur pectinem (quō comās pectimus) quaerere iubeō. Deinde māter mihi imperat ut collum iterum lavem, atque ut ad lūdum lītterārium (ubi nōs puerī lītterās discimus) proficīscar. Servum mēcum ire iubet. Hīc igitur servus, quī paedagōgus appellātur, mē ad lūdum comitātur. Loculōs meōs (quī librōs continent) ut portet imperō; at ille mihi imperat nē in viīs morer. Hōc modō ad lūdum venīmus, et paedagōgō ut domum redeat imperō.

Māter ad lūdum nōn it. Servōs ad sē venīre iubet. Omnibus nē tempus terant imperat; hunc ātrium purgāre, illum aquam ex impluviō (hōc est, ē stāgnō in mediō ātriō sitō in quod pluviae cadunt) adferre iubet. Dāvō tamen ut ad macellum (ubi multae sunt tabernae ex quibus variās rēs emimus) eat cibumque emat imperat. Dāvus igitur ad macellum abit et vēnditōrī ut būbulam domum nostram tempore mīttat imperat. Saepenumērō tamen vēnditor nōn tempore mīttit. Pater igitur irātus Dāvum ad sē venīre iubet et “Nōnne,” inquit,

“domina tibi imperāvit ut cibum emerēs?” Cū Dāvus “Imperāvit,” inquit, “ut ad macellum īrem. Ad macellum īvī; laniō, ā quō carnem emere solēmus, ut būbulam mihi mōnstrāret imperāvī; nūllam praestō habēbat, sed aliī cuīdam ut bovem quaereret imperāvit; alius ille in agrōs abīvit, agricolaeque ut bovem trucidāret imperāvit. Agricola uxōrī imperāvit ut cultrum sibi daret; uxor vīcīnō, quī prope habitābat, cū mūtuum dederat cultrum, ut sibi redderet imperāvit. Is cultrum reddidit, et uxōrī imperāvit ut grātiās marītō ageret. Uxor marītō suō cultrum dedit, eīque ut bovem statim trucidāret imperāvit. Marītus eīus bovem trucidāvit, servīsque ut ad macellum portārent imperāvit. Servī ad macellum bovem portāvērunt, laniōque ut pecūniam solveret imperāvērunt. Lanius eīs nē nimis poscerent imperāvit; ego quoque laniō nē nimis ā mē posceret imperāvī; būbulam ad nōs statim mittere iūssī. Lanius ad nōs būbulam mīsīt; ego coquō dedī, eīque ut statim coqueret imperāvī. Coquus mihi ut omnia tibi expōnerem imperāvit, ac būbulam coquere incēpit, quae nunc, ecce! parāta adest.” Pater servum būbulam adportantem vīdit, et Dāvō ut ad culīnam redīret imperāvit.

Pater mihi nē nimis celeriter edam semper imperat. Ō mē miserum, ut multa sunt quibus semper debēmus abstinēre! Magister semper mihi imperat

nē in lūdō lūdā; paedagōgus nē in viīs morer
imperat; māter mihi nē digitōs rōdā imperat,
imperat quoque nē frāterculum laedā. Frāterculus
mihi nē crepundiīs suīs (quibus ipse lūdare solet)
lūdā imperat. Herī frāterculus crepundia in ōs
īnserentem vīdī, cui “Nōnne,” inquam, “māter tibi
imperāvit nē crepundia in ōs īnsererēs?” āc
crepundia ab eō āvellere cōnābar. Ille autem vāgīre
incēpit; imperāvī eī nē infantem sē praestāret;
vāgītum tamen māter audīvit, et mihi ut statim ad
sē irem imperāvit. “Nōnne,” inquit, “tibi im-
perāvī nē frātrem laederēs?” Cui ego “Nōnne
frātrī,” inquam, “imperāvistī nē crepundia in ōs
īnsereret? Ille tamen crepundia hōc modō in ōs
īnserēbat”—et digitōs in ōs īnseruī. Sed—ō mē
miserum!—digitōs māter vīdit et “Nōnne,” inquit,
“nē digitōs mordērēs tibi imperāvī?” Deinde
paedagōgum ad sē venire iubet, cui ut mē ad patrem
dūcat imperat. Paedagōgus mē ad patrem dūcit.
Ego ire nōlō; itaque moror, sed paedagōgus “Nōnne,”
inquit, “saepenumērō nē morēris tibi imperāvī?”
Pater mē reprehendit et “Nōnne,” inquit, “ut
mātrī semper oboedīrēs tibi herī imperāvī?” Ego
nihil respondeō, et pater mē ad cubiculum abire
iubet.

POËTA.

Magister venit ut discipulōs doceat.

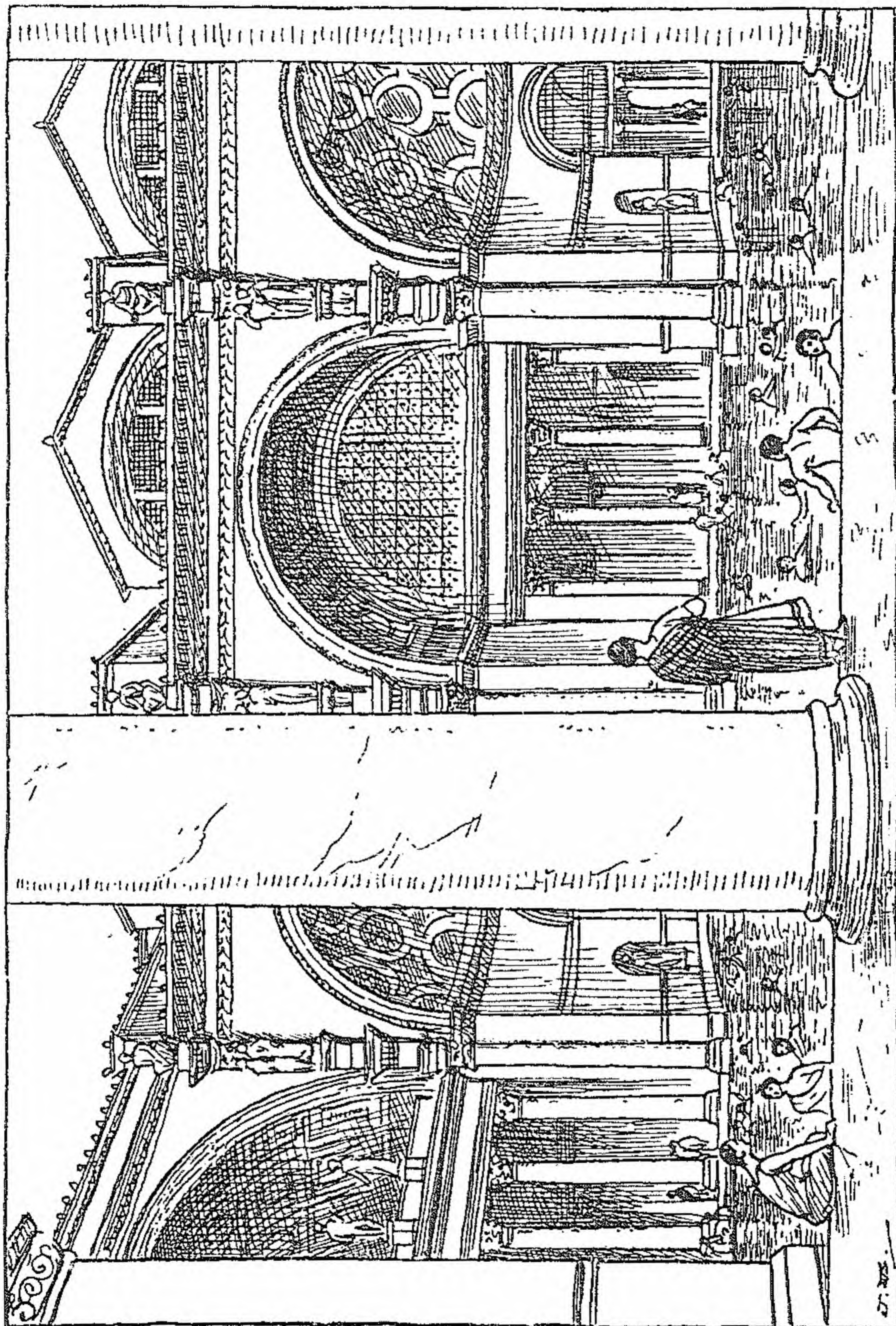
Discipulī ut recitent librōs aperiunt.

Posterō diē pater meus negōtia aliquot āctūrus in urbem est prōgrēssus. Dum ante tabernam quandam stat, subitō accurrit malus nescioquis poēta quī “Carmen,” inquit, “ut recitem, amīce, ad tē veniō.” Cuī pater “Nōn vacō,” respondet, nē tālī pēste vexētur. Merīdiē in porticū Pompēiī ut sē recreāret cōnsēdit; cuī sedentī Ligurīnus idem accurrēns “Ō optime,” inquit, “iterum ad tē veniō ut carmina mea recitem.” Cuī pater “Nōn vacō,” inquit, “nam ut dormīrem hūc ā multitūdine recēssi.” Ligurīnus discēssit, et pater iterum obdormīvit. Octāvā hōrā in thermās fūgit nē iterum poētae fieret obuius. Sed statim ad aurem sonat “Ō optime patrōne, venī tibi carmen aliquod recitātum.” Fugit pater ad piscīnam. Nōn tamen natāre licet, quia Ligurīnus exclāmāns “Nunc tandem,” inquit, “ut audiās carmina prope aquam stāns sum tibi recitātūrus.”

Posteā pater hōc dē Ligurīnō scrīpsit carmen :—

Et stantī legis et legis sedentī,
Currentī legis et legis morantī.
In thermās fugiō; sonās ad aurem.
Piscīnam peto: nōn licet natāre:

BALNEUM.

Ad cēnam properō ; tenēs euntem.

Ad cēnam veniō ; fugās sedentem.

Lassus dormio ; suscitās iacentem.

Quam pulchrum est carmen ! Ego quoque dum carmina audiō poēta fierī volō. Nōnumquam versūs compōnere cōnor, sed malī, immō vērō pessimī, sunt versiculī. Aliquando versiculōs quōs scripsī lūdī magistrō mōnstrō, sed ille “Vīsne, Lūcī,” inquit, “poēta fierī?” Ego aīō, et ille semper mihi imperat ut Graecōs scriptōrēs identidem diēs noctēsque perlegam ut optima imiter exempla. Sed rēs est difficillima ; multō facilius mihi vidētur esse prō patriā pūgnāre. Herī dum domum redeō multōs vidī mīlitēs, et mīles fierī et ipse cōstituī. Quam pulchram speciem prae sē ferunt mīlitēs ! Ut dulce et decōrum est prō patriā pūgnāre ! Quam fortēs videntur esse mīlitēs ! Ut nihil honestius agere possumus quam prō patriā morī ! Nihil pulchrius esse potest quam mīlitis habitus. Ut hunc habitum videās spectā tabulam pīctam.

MILES.

Hīc est mīles ; gregārius est mīles quī ita appellātur quia quasi ūnus est ex grege mīlitum. Ut in pūgnā servētur fert scūtum, galeam, lōricam, brācās ; galeam quae caput ab ictibus dēfendat, lōricam quae pectus

prōtegat, brācās nē crūra volnerentur, scūtum ut ab omnī corpore ictūs arceat. Tenet quoque, ut vidēs, pīlum et gladium; pīlum habet ut in hostēs ēminus cōniciat, gladium ut comminus eōs feriat.

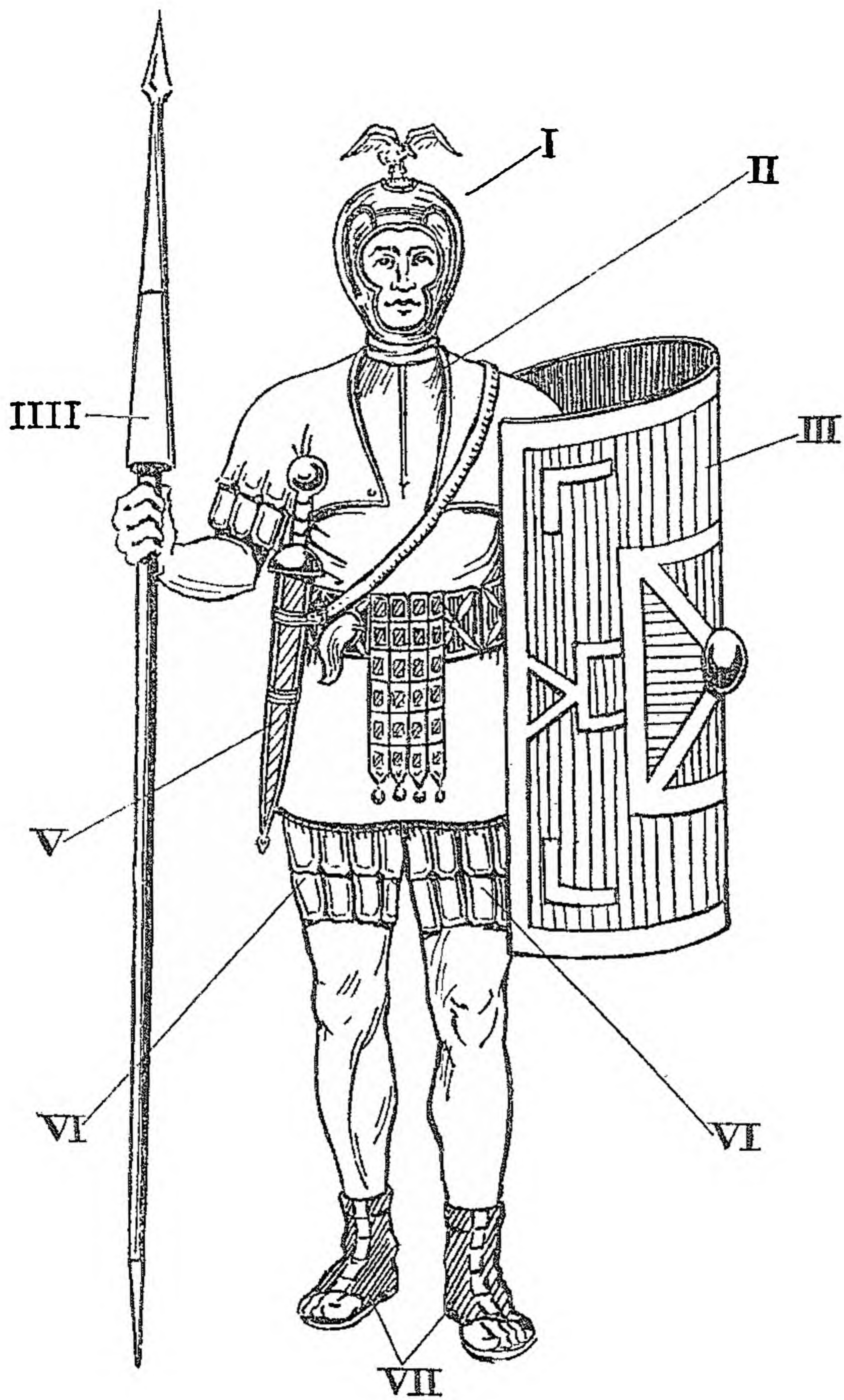
In Rōmānō exercitū alia quoque mīlitum sunt genera; equitēs, quī ex equō pūgnant, ut victōs hostēs persequantur, funditōrēs quī fundīs glandēs vel lapidēs in hostēs iaciant, sagittāriī quī sagittās arcubus ēmittant. Est etiam dux ut exercitūs quasi caput sit. Is ut omnia ōrdine agantur iūssa dat mīlitibus. Ante pūgnam solet omnibus imperāre ut summā virtūte, summō animō, summīs vīribus dēcertent.

CĒNA.

Licetne nōbīs cēnāre? Ōrāmus tē ut nōbīs cēnāre liceat.

Cottīdiē ferē domum apud nōs convīvae cēnātum veniunt. Convīvās pater ita dispōnit: ut in summō lectō accumbant rogat Semprōnium, avunculum meum, frātrēsque eius duōs, ut in mediō cōnsulem aliōsque duōs magistrātūs, ut in īmō, ubi ipse accumbit, duōs reliquōs. Tum servō cuīdam imperat ut gustum appōnat. Ōvīs plērumque aliisque ēscīs, quō magis edere cupiant convīvae, initiō cēnae vescimur; deinde per cēnam rēctam prōcēdimus ūsque ad mēnsās secundās, frūgēs cūiusvīs

MILES.

I. Galea.

II. Lōrica.

III. Scūtum.

IIII. Pilum.

V. Gladius.

VI. Brācae.

VII. Caligae.

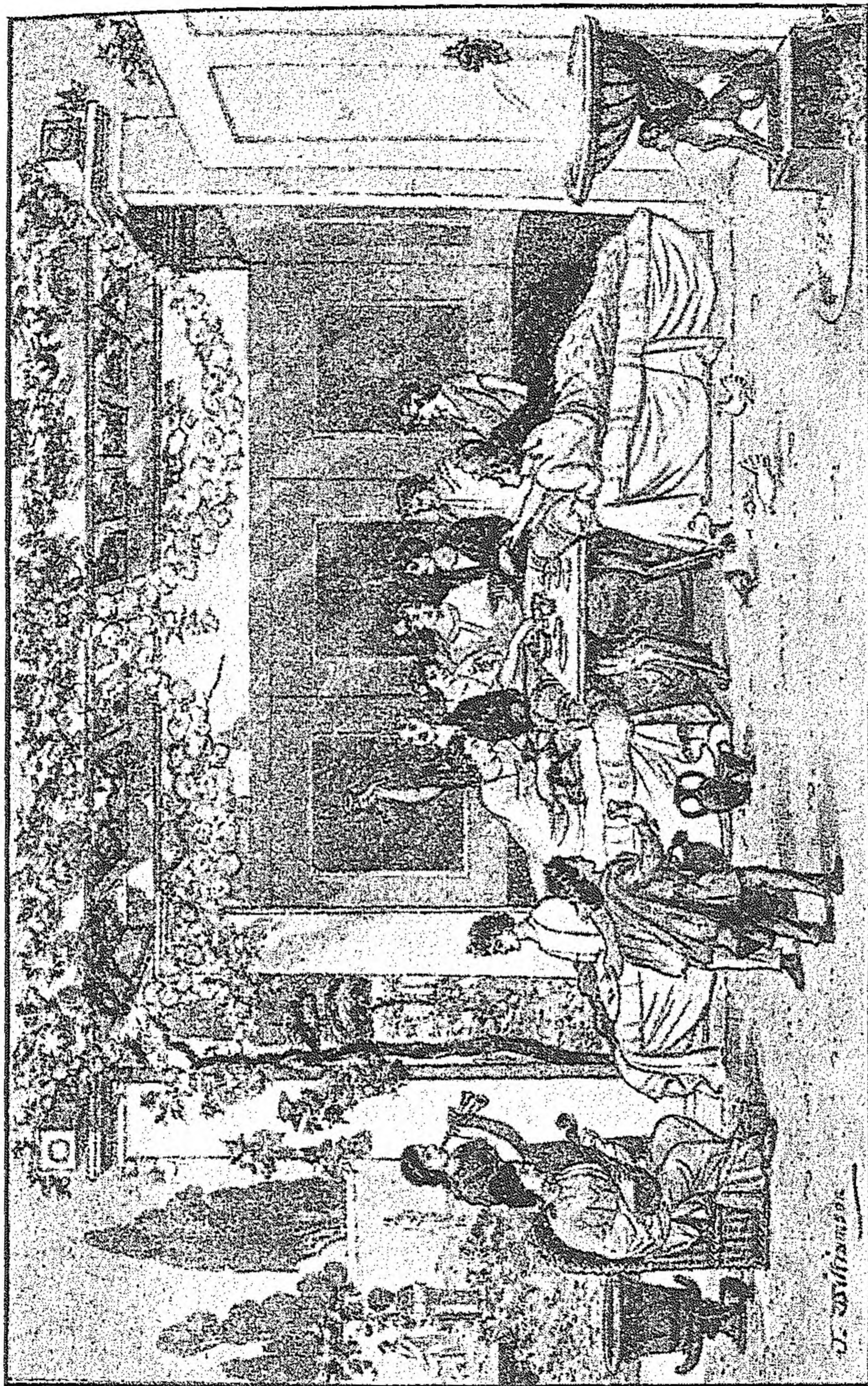

generis ut mālā, pira, ūvās,—unde fit prōverbium “Ab
 ōvō ūsque ad mālum.” Dum secundīs fruuntur
 mēnsīs quīdam ex convīvīs patrem ōrat ut mē vocet.
 “Cupiō enim,” inquit, “eum recitantem audīre.”
 Pater igitur servō imperat ut mē roget ut praestō
 sim. Servus igitur mē intrōdūxit; tum pater mē
 ōrāvit ut quam optimē cāmen aliquod recitārem.
 Ego autem omnēs precātus sum ut attentō animō
 mē audīrent et hunc in modum incēpī:—

Ut nova rīdent
 nitōre prāta daedalō,
 rīdet iuventūs
 ah! quam fugāx!
     Carpite (nam licet)
     pūra, sodālēs,
     gaudia quae dabit
     prīma iuventūs.

Dum salit aestū
 fervente sanguis artubus,
 rōburque nescit
 frangī malīs,
     carpите (nam licet)
     pūra, sodālēs,
     gaudia quae dabit
     prīma iuventūs.

CONVIVAE CĒNANT

Ēia ! per aurās
follis sonantēs ēvolet ;
nec lūsus ācris
cesset pilae.

Carpite (nam licet)
pūra, sodālēs,
gaudia quae dabit
prīma iuventūs.

Ōtia lūdōs
labōre parta suādeant
lūdīque Mūsīs
dent vigōrem.

Carpite (nam licet)
pūra, sodālēs,
gaudia quae dabit
prīma iuventūs.

Postquam carmen recitāvī pater servum semper
rogat ut crūstula quaedam mihi adferat. Convīvae
quoque nōnnūllīs praemiīs mē dōnant. Semprōnius
librum pulcherrimum fābulās Aesōpī continentem
mihi dedit. Hunc librum identidem legō, nam
māximē mihi placet. Multae īsunt tabulae pul-
cherrimē pīctae, quārum dē ūnā vōbīs nārrābō.
Spectā tabulam.

CANIS.

Quāle est hōc animal? Dīc mihi quāle sit.

Vidēsne hunc canem quī carnem ōre tenet? Scīsne quālis sit carō? Bovis est carō, būbula nōmināta. Dīc mihi quid canis agat. Intellegisne cūr pontem trānseat? Ut ā laniō effugiat pontem trānsit; nam carnem, quam ōre portat, ā laniō quōdam abstulit. Rogāsne cūr fugiat? Nē ā laniō capiātur scīlicet fugit. Dum aufugit ad pontem pervēnit. Quō ferret pōns omnīnō nesciēbat, sed ut lanium vitāret trānsgridī incēpit. Dum trānsgriditur aliquid in aquā vīdit; quid esset nesciēbat, nūllus enim canis quid sit imāgō intellegere potest. Sed carō esse vidēbātur, et canis ille invenīre cupiēbat utrum illa in aquā carō melior esset carne (quam in ōre habēbat) necne. Quid, igitur āctūrus sit omnēs, ut putō, bene scītis. Ōs enim ut imāginem rapiat apertūrus est, nam, ut dīxī, quid imāgō esset nōn intellegēbat.

Ut mihi placet hūiusmodī legere librōs! Multō iūcundiōrēs sunt quam grammaticī istī quōs in lūdō recitāmus. Equidem vērō cūr necesse sit tālēs legere librōs nesciō. Sed quō sapientior fīam pater mihi imperat ut lūdum frequentem; lūdī magister omnibus ut librīs et stilō incumbāmus imperat nē

Imăg.

CANIS PONTEM TRĀNSIT.

semper rudēs incultīque sīmus. Sed cūr tantam necesse sit operam dare ut sapientēs fīāmus, nēmō mihi dīcere potest. Ōlim ipsum magistrum quam ob rem sapientēs nōn nātī essēmus rogāvī, sed ille nihil nisi mihi imperāvit nē stultum mē praestārem. Cūr hunc in modum respondisset tunc nescīvī; sed fortāsse et ipse nescit quam ob rem necesse sit studēre ut sapientēs fīāmus. Ego saltem quōmodo rēs sē habeant nesciō; hōc tamen sciō—māter mihi ut ad lūdum eam imperat; pater imperat ut mātīrī pāream; lūdī magister mē operam librīs dare iubet.

LŪDUS.

Ad lūdum currō quia timeō nē sērus veniam.

Multa postea tibi dē lūdō nārrābō, nunc autem haec pauca. Lūdum frequentāre mihi molestum est; quam molestum sit nēmō nisi puer intellegere potest. Sed cum condiscipulīs lūdere satis grātum mihi est, atque ut amīcōs mihi conciliem necesse est ad lūdum īre. Quot in lūdō nostrō sint discipulī nōn nārrābō. Quis enim hōc scīre vult? Nōn quot, sed quālēs sint discipulī scīre vīs. Dē omnibus nunc nārrāre nōn possum, sed quantum licet nunc audī. Quīdam ex discipulīs, nōmine Gāius, ā condiscipulīs etiam Timidus est appellātus. Rogāsne

cūr ita sit appellātus? Precārisne mē ut tibi dīcam
cūr illud sit nōmen? Paucīs expōnam verbīs:
Gāius semper timet, metuit, verētur; semper tre-
pidus est. Māne timet nē pluāt, nē magister
pūniat. Dum pilā lūdit timet nē ipse cadat, vel nē
cadat pila. Ante cēnam timet nē parum sit cibī.
Dēnique semper timet nē quid malī accidat. Herī
timēbat nē pēnsū recitāre nōn posset. A lūdō
igitur omnīnō sē abstinuit; domum tamen nōn iit,
timēbat enim nē māter sibi veniam nōn daret.
Herī timēbat nē magister pūnīret; hodiē nē pūniat
timet, crās timēbit nē pūniat. Intellegisne nunc
tandem cūr Timidus sit appellātus?

Plērumque praelēctiōnēs in lūdō ōdī, sed inter-
dum magister fābulās nōbīs nārrat. Hās vāldē amō.
Vīsne scīre quālēs sint? Animum igitur attende ut
intellegās, ac tibi ūnam ex eīs quās magister nōbīs
recitāvit nārrābō.

FĀBULA DĒ ANŪ.

Magistrō docente oportet discipulōs tacēre.

“ Ōlim erat anus quaedam quae sex assēs invēnit.
Itaque ad macellum ut porculum emeret profecta est.
Porculō emptō domum redībat, sed ad portam vēnit
per quam porculus ire nōluit. Itaque anus canem

orāvit ut porculum mordēret. Sed canis nōluit. Itaque cane recūsante ferulam orāvit ut canem percuteret. Sed ferula nōluit. Itaque ferulā recūsante ignem rogāvit ut ferulam ūreret. Sed ignis nōluit. Itaque ignī recūsante aquae imperāvit ut ignem exstingueret. Sed aqua nōluit. Itaque aquā recūsante taurum orāvit ut aquam biberet. Sed taurus nōluit. Itaque taurō recūsante lanium orāvit ut taurum interficeret. Sed lanius nōluit. Itaque laniō recūsante fūnem orāvit ut lanium suspenderet. Sed fūnis nōluit. Itaque fūne recūsante mūrem orāvit ut fūnem rōderet. Sed mūs nōluit. Itaque mūre recūsante fēlem orāvit ut mūrem ederet. Fēlēs autem ‘Sī lac,’ inquit, ‘mihi dederis, ego mūrem edam.’ Anus igitur ad vaccam prōgrēssa orāvit ut lac sibi daret. Vacca tamen ‘Sī aliquantulum faenī,’ inquit, ‘mihi dederis, ego lac tibi dabō.’ Itaque anus hominem quī agrōs colēbat ut faenum sibi daret orāvit. Sed homō ‘Sī,’ inquit, ‘aquam in crībrō mihi adportāveris, faenum tibi dabō.’ Anus igitur lapidēs et argillam crībrō imposuit et aquam adportāvit. Itaque aquā acceptā homō faenum dedit; faenō comēsō vacca lac dedit; lacte exhaustō fēlēs mūrem edere incēpit; caudā morsā mūs incēpit fūnem rōdere; quō factō fūnis, lanium angere incēpit; iugulō compressō lanius incēpit taurum interficere; capite percussō taurus incēpit aquam

bibere. Quibus factis aqua ignem exstinguere incēpit; aquā sparsā ignis ferulam ūrere incēpit et ferula incēpit canem percutere. Itaque canis ferulā verberātus porculum mordēre incēpit et porculus per portam saltāns ēvāsīt. Quibus factis anus domum rediit.”

Nūdius tertius hanc fābulam magister nōbīs nārrāvit, sed fābulās cottīdiē nōn nārrat. “Sī pēnsa,” inquit, “bene fēcēritis fābulam vōbīs nārrābō,” sed ūnus et alter male faciunt. Nūllam igitur audīmus fābulam, sed magister artem grammaticam nōs docet.

Herī conclāve intrāvit. Cum intrāvisset discipulōs spectāvit. Cum discipulōs spectāvisset (vel, ubi discipulōs spectāvit; vel, postquam discipulōs spectāvit; vel, discipulīs spectātīs; vel, cum discipulī spectātī essent) crētā sustulit. Crētā sublātā (vel, cum sublāta esset crēta; vel, cum crētā sustulisset; vel, ubi crētā sustulit; vel, postquam crētā sustulit) in tabulā scrīpsit carmen. Carmine scrīptō (vel, ubi scrīptum est carmen; vel, postquam scrīpsit carmen; vel, cum scrīpsisset carmen; vel, cum scrīptum esset carmen) discipulōs recitāre iūssit. Discipulī iūssī carmen recitāvērunt. Carmine recitātō (vel, ubi recitāvērunt; vel, postquam recitāvērunt; vel, cum recitāvissent carmen) magister duās nārrāvit fābulās. Quibus fābulīs nārrātīs (vel,

quās cum nārrāvisset fābulās ; vel, quae cum nārrātae essent fābulae ; vel, quās ubi nārrāvit fābulās) dīmīsit discipulōs. Discipulīs dīmīssīs ipse prandium ēdit ; discipulī dīmīssī lūsum ēgrēssī sunt.

Ō mē miserrimum, stultissimum ! Nōn possum haec omnia comprehendere. Mēns mihi pertūrbātur, cōlfunditur, mīscētur. Quam multa idem sīgnificant!

Sed fēriae adsunt et lūdum multōs diēs omīttam.

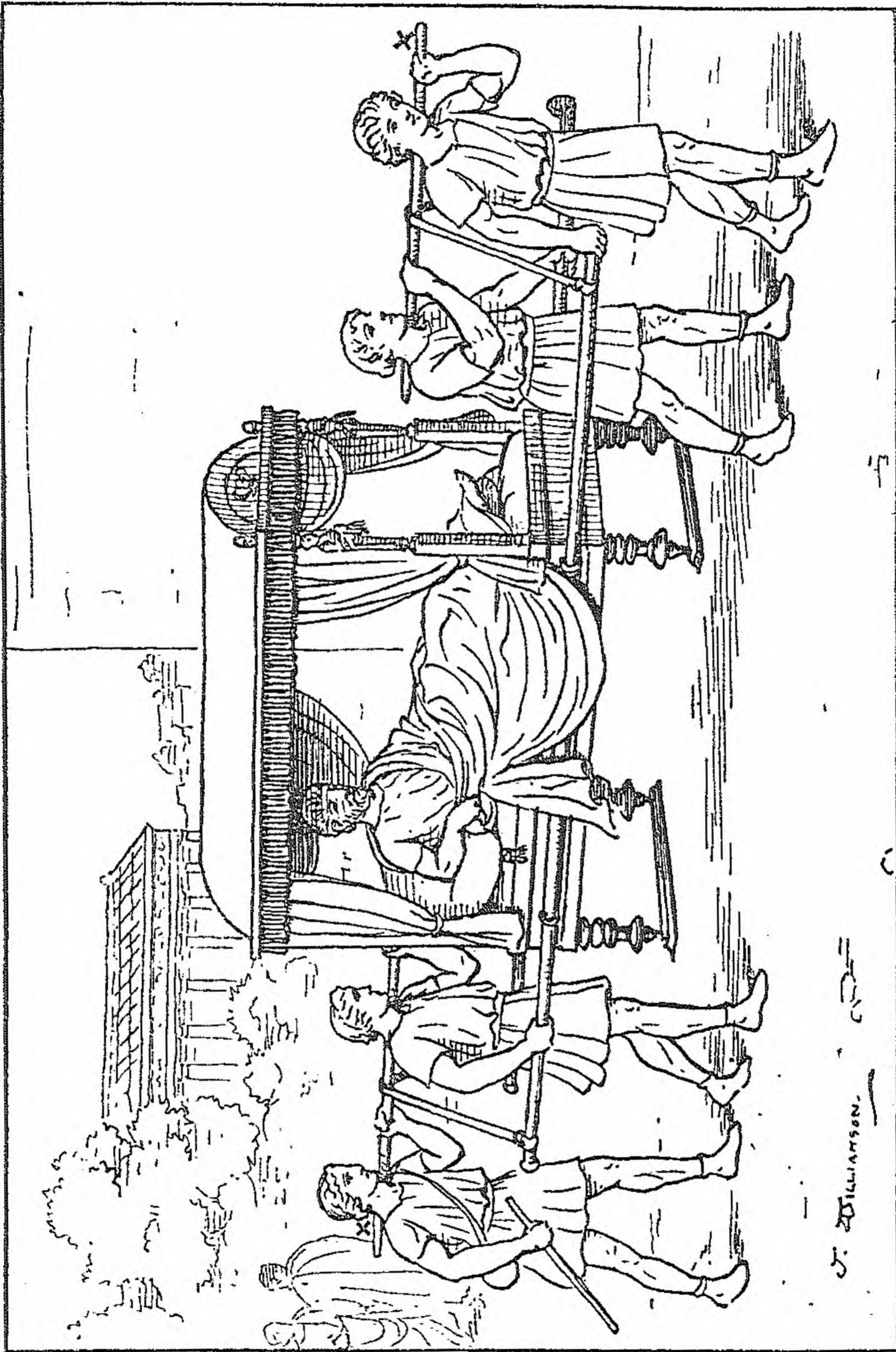
LECTICARIUS.

Fēriae adsunt, sed nisi fēriae advēnissent ego mortuus essem.

Sī magister nōs ad lūdum per fēriās ire vellet ego nōn irem.

Dum hae fēriae aguntur Viā Sacrā forte ībam, cum subitō lectīcārius quīdam, quī aliquem lectīcā gestābat, ā tergō appropinquāns caput meum assere percussit. Petasum, ut accidit, gerēbam quī aliquid dē vī ictūs remīsit. Sed nisi petasum habuissem scelerātus ille omnīnō mē interfēcisset. Sī modo eum appropinquantem vīdissem dē viā eī dēcēssissem, sed nōn vīdī. Sī modo “ Cavē ” clāmāvisset, idem fēcissem, sed nihil clāmāvit. Itaque mē offendit. Sī mē multō vehementius percussisset fortāsse mē interfēcisset, et sī mē interfēcisset com-

X Asser.

LECTICA.

prehēsus esset ut sīcārius. Sī comprehēsus esset in vincula esset iactus. Sī in vincula iactus esset inter sīcāriōs accūsātus esset. Sī accūsātus esset capitis esset damnātus. Sed, ut iam dīxī, nihil accidit nisi quod caput meum tumōre māgnō fiēbat tumidum. Sī pater adfuisset valdē, putō, irātus esset et hominem pulsāvisset. Tū quoque sī capitis tumōrem vīdissēs hominem reprehēdissēs. Equidem vērō hunc in modum hominem allocūtus sum. “Quid, malum, fēcistī? Cūr tam celeriter curris? Nisi celeriter fēstīnāvissēs mē nōn percussissēs. Cavē nē poenās posteā dēs. Nam sī adultus essem tē iam caederem, quod nunc facerem, sī modo baculum habērem. Utinā³ habērem, vel pater vel paedagōgus adesset, āctum esset dē pelle tuā, fūrcifer!” Ille autem “Tacē,” inquit, “nam quod mihi ita maledīxistī iterum tē percuterem nisi puerulus modo essēs.” Quibus dictīs ego hominem quī in lectīcā vehēbātur āgnōvī. Ō mē miserum! lūdī magister erat! Quō cōgnitō quam celerrimē mē recēpī; timēbam enim nē ille quoque mē āgnōsceret. Domum reversus magistrum cum patre loquentem invēnī. Statim valdē timēbam nē rē vērā mē āgnōvisset nēve quod lectīcāriō dīxeram audīvisset. Diū quam ob rem apud nōs adesset frūstrā mīrābar, sed tandem Dāvus ad mē vēnit et “Pater,” inquit, “ut statim ad sē in tablīnum eās tibi imperat.”

Iterum nē poenās darem timuī, sed ut quam ob rem adesset magister invenīrem ad tablīnum sine morā mē contulī. Valvīs apertīs magistrum—mīrābile dictū!—rīdentem vīdī et, omnī timōre iam dēpositō, sēcūrus intrāvī. Pater, cum mē adstantem percēpisset, “Cornēlius,” inquit,—ita enim nōminātus est lūdī magister—“ut negōtia quaedam sēcum agam mē in rūs vocāvit; itaque eum precātus sum ut tibi nōbīscum ire liceat.” Quibus audītis vix auribus meis crēdere potuī et magistrum rogāvī num vēra nārrāret pater. Ille ait, et pater mihi imperāvit ut statim mē parārem.

Tam benignus est magister ut mē sēcum rūs ire sinat.

Dum ego mē ad profectiōnem parō haec quoque pater mihi expōnit: “Adsunt Kalendae Sextilēs. Itaque Cornēlius lūdum in Octōbrēs Īdūs dīmīsīt.” Quibus audītis quam māximē gaudeō, nam tantā vī sōl aestāte ārdet ut nihil discere possim. Etiam sī lūdum aestāte frequentārem nihil discere possem. Quid enim? Nōnne Mārtiālis hunc in modum loquitur:—

Lūdī magister, parce simplicī turbae!

Sic tē frequentēs audiant capillātī.

Ferulaeque trīstēs, scēptra paedagōgōrum

Cessent, et Īdūs dormiant in Octōbrēs.

Aestāte puerī sī valent satis discunt.

Nam sī qua alia urbs, est īnsalūbris Rōma ; tantus est ārdor sōlis ut nēmō quicquam possit discere; immō vērō adeō est īnsalūbris urbs ut lūdī magistrī suōs quisque discipulōs in Īdūs Octōbrēs dīmīttant. Ita grassantur febrēs ut dītissimus quisque aestāte in villās migret, immō vērō nēmō Rōmae maneat nisi urbāna cōgunt officia. Omnēs, ut putō, sī modo officia sinerent ad villās sē reciperent. Ultimō annō tempestās ita erat rabida ut omnēs tōtūm diem in lectulīs ōtiōsī requiēscerent. Ita furēbat aestus ut neque lītterās discere, neque ambulāre, neque edere, nihil nisi bibere possent. Ut Mārtiālis dīxit, tantum vītae eius dētrāxit urbis pēstilentia, ut, sī eōs modo computāret annōs per quōs valēbat, rē vērā infāns etiam nunc esset. Pater igitur ita veritus est nē in morbum inciderem, ut mē rūs sēcum addūcere cōstituerit.

ITER.

Sed ut nārrātiōnem meam bene intellegās, oportet mē aliquid grammaticē expōnere. Nōlī timēre nē tē taedeat. Nōn sum magister lūdī neque illī adsunt diēs per quōs lūdum frequentāmus. Fēriae adsunt, et iter nostrum sum tibi nārrātūrus. Primum tamen hōc grammaticē: sententiam *Magister venit ut doceat* nōs Rōmānī hunc quoque in modum

vertimus *Magister docendī causā venit*. Similiter
dicimus aut

Puerī ut discant lūdum frequentant.

aut

Puerī discendī causā lūdum frequentant.

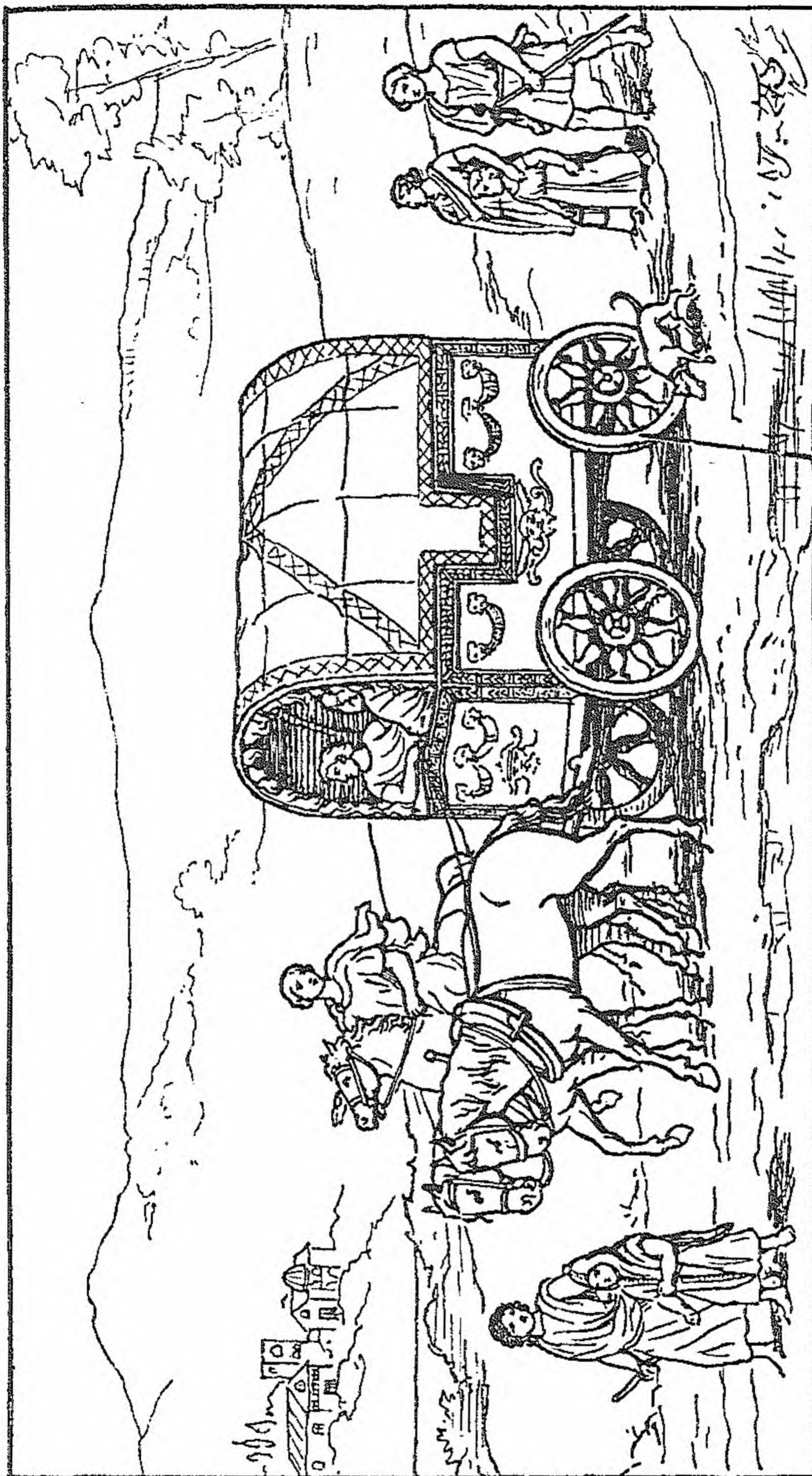
Sed vereor ut intellegās. Oportet mē melius
expōnere; melius mihi expōnendum est. *Docendī
causā* idem significat quod *ut doceat* primā in
sententiā, et *discendī causā* idem quod *ut discant*
secundā in sententiā. Intellegisne nunc? Oportet
tē intellegere; intellegendum est tibi. Hōc quoque
mihi dicendum est:—Eandem sententiam *Magister
docendī causā venit* hunc quoque in modum vertere
possumus:—

Magister ad discipulōs docendōs venit.

Sed vereor nē artis grammaticae iam tē taedeat.
Reliquā igitur parte omīssā, ad iter nostrum pergam.

Māne experrēctus cum patre ad forum īvī raedae
condūcendae causā. Primā hōrā magistrō comitante
profecti sumus ut iter tempore perficerēmus. Dum
Viā Appiā vehimur, multa mihi postea nārranda
vidimus. Quārtā circiter hōrā ad dēversōrium per-
vēnimus, ubi omnibus ex raedā dēscendendum erat
edendī bibendique causā. Quam ieiūnus eram!

Rota.

RAEDA.

Tam avidē edēbam, ut pater hīs verbīs mē reprehendere incēperit. “Nōlī cibum tam avidē dēvorāre; nōnne saepenumērō tibi imperāvī nē avidum in edendō tē praestēs; prōverbium meum nōn ignōrās—*ut vivāmus edendum est, nōn vivendum est ut edāmus*—prūdētissimus quisque vivendī causā edit; stultissimus quisque edendī causā vīvit. Fēstīnā tamen, namque iterum in raedam nōbīs est ascendendum.” Quibus auditīs ego fēstīnō; aliquantulum cibī in sinū pōnō, et omnēs iterum raedam ascendimus.

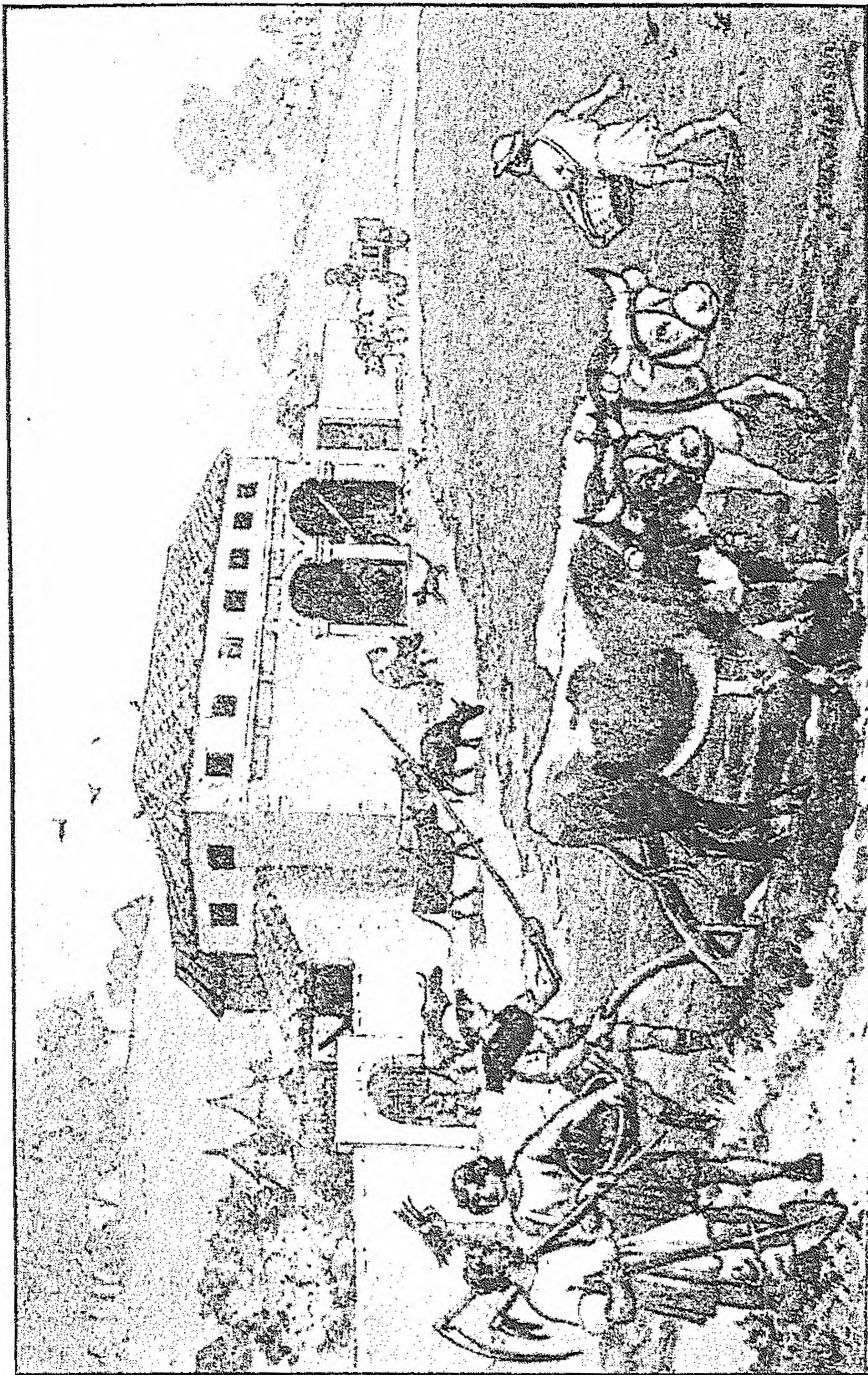
In itinere faciendō ut sunt multa cūranda! Nē nimis impedīmentōrum raedae imponāmus prōvidendum est; ungulae equī identidem sunt spectandae, nē lapidēs inhaeserint, nec nōn rotae sunt inspiciendae, nē quid damni accēperint. Quae omnia in hōc itinere faciendō nōbīs accidērunt. Nam simul atque iterum sumus profectī, pater ad raedārium versus “Timeō,” inquit, “nē sērō adveniāmus. Cūr nōn cursum accelerās?” Cui raedārius “Celerius,” inquit, “īre nōn possum; cūr tot impedīmenta tēcum adportās? Sī minus impedīmentōrum adportārēs, celerius īre possēmus. Num colōniae dēdūcendae causā iter facis?” Quibus auditīs Cornēlius quidem rīsīt et facētiās hominis laudāvit, sed pater et raedārius paulisper inter sē collocūtī, ad dēversōrium redīre cōstituērunt, onera levandī causā. Itaque

Cornēliō comitante hī duo reversī sunt. Ego tamen lūdendī causā ē raedā dēscendī. Calculīs, quippe quī tālōs nōn habērem, hunc in modum lūdēbam. Septem vel octō calculōs in manum collēctōs in āēra iaciēbam et dum calculī cadunt quam plūrimōs manū reversā excipere cōnābar. Diū hunc lūdum, dum patrem exspectō, lūsī. Tandem autem pater rediit et mihi ut in raedam iterum ascenderem imperāvit. Cui ego “Cūr, pater,” inquam, “tam diū āfuistī?” “Tam celeriter,” respondit ille, “ad dēversōrium contendēbāmus, ut rota dextra celerrimō cursū agitāta ab āxe omnīnō sē liberāverit raedaque prōna nōs omnēs ad terram praecipitāverit.” Cui ego exclāmāns “Ō pater,” inquam, “num laesus es?” “Mīrābile dictū,” respondit ille, “nihil damni accēpimus nisi quod rota refīxa iterum nōbīs erat affīgenda; cūius rotae affīgendae causā diū sumus morātī. Sed nisi Iūppiter nōs servāvisset, omnīnō essēmus interfectī. Nunc autem prōcēdāmus.” Quibus dictīs vix iterum profectī sumus, cum equus subitō claudicāre incēpit, et pater raedārium rogāvit quae causa esset. “Vereor,” respondit raedārius, “nē calculus ungulae inhaereat,” et rursus nōbīs erat dēscendendum calculī ex ungulā extrahendī causā. Quō extractō raedārius “Hunc,” inquit, “nisi extrāxissem equus omnīnō claudus esset factus.”

Tandem autem ad villam ad quam contendēbāmus

ARĀTOR AGRUM ARAT.

tūtī pervēnimus. Equidem vērō adeō fatigātus eram, ut statim cubitum īrem. Proximō diē māne in agrōs vagātus, multa inūsītāta neque antea ā mē vīsa invēnī. Vīlicum mīrum quoddam instrūmentum fingentem vīdī, cui ego “Quid, sōdēs,” inquam, “ibi facis?” “Arātrum,” respondit, “fingō, namque ut pānis suppetat nōbīs segetēs sunt. serendae; ut segetēs crēscant agrī arandī sunt, āc mihi ad agrōs arandōs hōc instrūmentum faciendum est.” Multa quoque alia vīlicus mihi expōnere incēpit, sed mox mihi abeundum erat ad prandium edendum. Ut in prandiō edendō gaudēbam! Coquus enim multa āc varia legūmina nōs dēlectandī causā apposuit. Ego timēbam nē pater mē iterum reprehenderet quod mē tam avidum in edendō praestārem.

Posterō diē pater, rēbus perfectīs ad quās perficiendās profectus est, Rōmam rediit. Mē tamen rūrī relīquit, nē sī ad urbem īnsalūbrem reversus essem in morbum inciderem. Mēse tamen Octōbrī appropinquante mē quoque ad urbem revocāvit, ut ad lūdum redīrem. Dē lūdō pauca tibi iam nārrāvī, sed, ut antea dīxī, multa alia mihi sunt nārranda.

ITERUM DĒ LŪDO NĀRRŌ.

Herī in lūdō discipulus quīdam, Decimus nōmine, rīsīt. Magister “Decime,” inquit, “putō tē rīsisse.” Deinde perrēxit hunc in modum nōs docēre. “Sī ante hūiusmodī sententiās ‘Decimus rīdet,’ ‘Omnēs rīsērunt,’ ‘Rīdēbō,’ verbum pōnō dīcendī vel sentiendī (ut ‘dīcere,’ ‘respondēre,’ ‘arbitrārī,’ ‘putāre,’ ‘prō certō habēre’) subiectum (‘Decimus,’ ‘omnēs,’ ‘ego’) in cāsum vertitur accūsātīvum (‘Decimum,’ ‘omnēs,’ ‘mē’), verbum in infīnītīvum vertitur, ita tamen ut et tempus idem sit, et vōx quoque sit eadem.”

Decimus rīdet.

omnēs rīsērunt.

rīdēbō.

mīles interficitur.

mīles interfectus est.

mīles interficiētur.

putō Decimum rīdēre.

putō omnēs rīsisse.

putō mē rīsūrum esse.

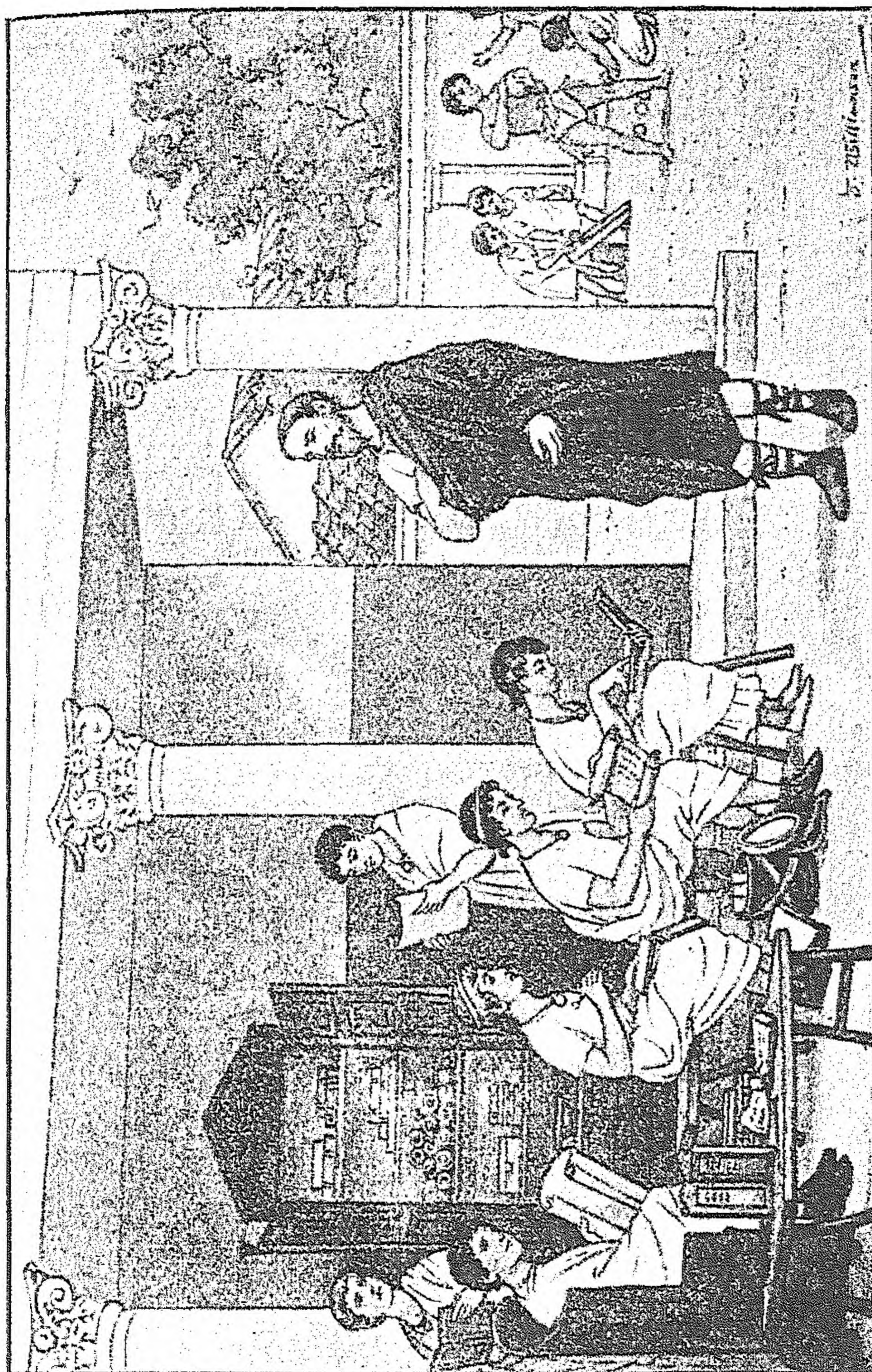
putant mīlitem interficī.

putābant mīlitem interfectum esse.

putāvit mīlitem interfectum īrī.

Ut hunc dīcendī modum bene intellegāmus, magister nōnnumquam puerō cuīdam imperat ut sententiās quāsdam dīcat, alterīque imperat puerō ut omnia cēterīs discipulīs nārret. Statim hunc in modum pergimus:—

LŪDUS LĪTTERĀRIUS.

<i>Discipulus.</i>	<i>Discipulus alter ceteris narrans.</i>
Magister est iracundus.	Sextus magistrum iracundum esse dicit.
Magister discipulōs male docuit.	Sextus magistrum discipulōs male docuisse dicit.
Magister mihi praemium dabit.	Sextus magistrum sibi prae- mium datūrum esse dicit.
Bonus sum discipulus.	Sextus se bonum esse disci- pulum putat.
Pessimī sunt aliī discipulī.	Sextus aliōs discipulōs pessi- mōs esse putat.
Māter mea mihi crūstula dabit.	Sextus mātrem suam sibi crūstula datūram esse putat.
Hanc cōstructionem omnēs iam intellēxerunt.	Sextus omnēs hanc cōstruc- tionem iam intellēxisse putat.

Et vōs omnia iam intellegere prō certō habeō. Nōn enim putō vōs stultōs esse discipulōs: vōs stultōs esse negō. Magister nōnnumquam mē stultum esse dicit, sed putō eum errāre. Mox mē sapientem esse inveniet, nam pater et māter prō certō habent mē sapientem fore; negant enim magis-
trum omnia posse praedicere. Cēterum magister omnēs parentēs stultōs esse putat, et saepenumērō in lūdō “Omnēs,” inquit, “parentēs suōs liberōs optimōs esse arbitrantur.”

ROGĀTOR.

Num ex memoriā tuā cecidit ille discipulus cui āgnōmen erat Timidus? Est enim alius condiscipulus dē quō velim tibi nōnnūlla nārrāre. Nōmen eī est Mārcō. Cum tamen numquam loquātur nisi interrogandō, āgnōmen eī quoque indidimus. Appellāmus enim Rogātōrem. Herī patrem rogāvit quid ageret, quid prīdiē ēgisset, quid posterō diē esset āctūrus. Deinde rogāvit quot milītēs stīpendia merērent, quōrum quot essent gregārīi, quot centuriōnēs, quot tribūnī, quot prīmipilārēs. Mox dum ad lūdum pergīt obuius fit condiscipulō cuiādam quem statim rogāvit num pēnsū perfēcisset, quot hōrās in perficiendō cōsūmpsisset, utrum difficile fuisset necne; utrum postea lūsūrus esset necne, multa alia quōrum oblītus sum. Lūdum ingrēssus magistrum quoque rogandō excruciat. Rogat num pulchrē pēnsū scripserit; quandō fēriās rūsus sīnus āctūrī, quandō incipiant spectācula, multās aliās nūgās quās taedet mē nārrandī. Et vereor nē tē quoque taedeat; reliquās igitur interrogātiōnēs eius omīttam, nam putō mē iam satis dē lūdō et condiscipulīs meis nārrāvisse. Ad alia pergendum est.

PATRIS ŌRATIŌ APUD TRIBŪNAL
PRAETŌRIS HABITA.

Ōlīm pater, quī causidicus praeclārus est, ut ōratiōnēs audīrem ad tribūnal praetōris sēcum mē addūxit. Quam multī hominēs aderant—reus ipse, quī fūrtī erat accūsātus, patrōnus eius, quī eum dēfenderet, pater meus ōratiōnem contrā accūsātum habitūrus, nec nōn praetor togā praetextā amictus quī in sellā curūlī sedēbat, iūdicēs quī in subselliīs ad praetōris pedēs sedēbant! Mox praetor ad patrem meum versus ut ōratiōnem habēret eī imperāvit, quī hunc in modum statim incēpit:—

“Nēmō dubitāre potest, iūdicēs, quīn hīc improbissimus, scelerātissimus, nēquissimus, quem ante oculōs sūdantem, pallentem, rubentem, sceleris sibi cōnscium vidētis, sī quis alius nocēns sit. Nōn dubium est quīn valdē pertūrbētur. Spectāte, iūdicēs! Vidētisne labra quō modō eī tremant? et genās ut exsanguēs fiant? Quis dubitāre potest quīn hīc sceleris sibi cōnscius sit? Mihi quidem nōn dubium est quīn iam ante oculōs carcerem, vincula, carnificem ipsum cernere videātur. Namque omnia ē tēstibus dīligenter quaesīvī, quae singula vōbīs expōnam. Hīc enim, quī nunc nē capitis damnētur vehementer timet, antea nihil timēbat. Quid enim? Timēbatne

nē comprehenderētur? Minimē vērō. Nōn dubitāvit quīn facile effugere posset. Intempestā nocte domuī petītōris appropinquāvit. Fenestram apertam vīdit; nōn dubium erat quīn omnēs iam dormīrent. Nūllum sonum audīvit. Nihil eī obstitit quīn per fenestram ingrēssus argentum caelātum auferret. Per fenestram igitur tacitus, nē quem ē somnō excitāret, intrāvit. Omnia prōsperē ēvērunt; argentum caelātum facile invēnit; in saccum, quem sēcum adportāverat, immīsīt. Nihil eum impediēbat quīn tūtus ēvāderet, cum subitō ab hōc, quī ut omnia mihi tēstificētur adest, oppressus ad terram dēicitur. Tēstem, iūdicēs, audīte.”

Tēstis. “Ex animī meī sententiā iūrābō vērūmque dīcam. Nūdius quīntus, quippe quī ex ventre labōrārem, noctū dormīre nōn poteram. Nōn dubitāvī quīn gravī morbō affectus moritūrus essem. Mūcium igitur quī tēstāmentum mihi cōnsīgnāret quaerere cōstituī. Domum apud eum statim ivī, et—mīrābile dictū—aliquem per fenestram intrantem vīdī. Nōn dubitāre poteram quīn scelus quoddam conciperet, et eī obstāre cōstituī quōminus effugeret. Itaque per fenestram et ipse ingrēssus quid esset āctūrus expectāvī, nam nūllum mihi dubium erat quīn esset fūr. Et rēctē suspicātus sum. Multa enim pōcula argentea et aliud argentum, et pūrum et caelātum, in saccum immīsīt, et iam ad fenestram,

quā intrāverat, regrediēbātur, cum subitō ego ā tergō appropinquāvī et eum comprehendī.”

Quō tēstimōniō datō pater meus assurrēxit et “Nēmō,” inquit, “iūdicēs, dubitāre potest quīn hīc vērā nārret. Quid igitur vōbīs obstat quōminus hominem tam scelestum, tam nefārium, statim damnētis? Dīxī.”

Patrōnus fūris deinde ōrātiōnem habuit, sed ego quī nēminem nisi patrem audīre voluissem domum abīvī. Sed patrem postea rogāvī utrum iūdicēs fūrem damnāvissent necne, et ille arrīdēns eum omnium cōsēnsū esse damnātum dīxit.

FĀBULAE.

Nōn ita multō post, convīvae quīdam ut diem mihi nātālem celebrārent apud nōs vērunt. Itaque mātīrī persuādere cōnābar, ut paulō diūtius quam solitum mihi liceret vigilāre. Facile eī persuāsum est. Itaque ōmnēs circā focum cōsēdimus ut ōtiō fābulās nārrandō fruerēmur. Cum omnēs cōsēdissent avunculus meus hunc in modum prīmus incēpit:—

Scīrōn.

“Scīrōn latrō infāmis erat, quī regiōnem inter Megaram et Atticam infestam reddēbat. Ad mare

locō quōdam praeruptō solēbat sedēre; deinde sī quis appropinquāverat viātor, eum cōgēbat sibi pedēs lavāre atque in mare praecipitābat. Hunc Thēseus, dum iter facit, saxō residentem cōspexit. Quō vīsō statim quae audierat in memoriam revocāvit. Itaque ā tergō appropinquāns Scīrōnem ex imprōvisō aggrēssus parī lētō in mare dēiēcit; cūius ossa flūctibus agitāta scopulīs inhaesērunt. Unde Scīrōnia saxa ab eius nōmine sunt appellāta.”

Quā nārrātā fābulā, māter cum patrem nōn adesse animadvertisset, versa ad mē “Abī, Lūcī,” inquit, “ad patrem, quī epistulās in tablīnō scrībit, et cōnāre eī persuādēre ut ad nōs veniat.” Ego igitur abitūrus “Nōlīte,” inquam, “aliās nārrāre fābulās priusquam ego redeam.” Patrem in tablīnō invēnī, cūī diū persuādēre cōnābar ut negōtia sua paulisper omītteret. “Statim,” inquam, “venī, pater, priusquam aliam nārrent fābulam.” Quō dictō, eī persuāsum est ut ad nōs venīret. Quae iam nārrāta essent māter eī breviter exposuit. Avunculum fābulam hūiusmodī nārrāvisse dīxit. Scīrōnem latrōnem infāmē esse quī regiōnem inter Megaram et Atticam infēstam redderet. Solēre hunc ad mare locō praeruptō sedēre; deinde sī quis appropinquāvisset viātor cōgere eum sibi pedēs lavāre atque in mare praecipitāre. Quem Thēseum, dum iter facit, saxō residentem vīdisse. Quō vīsō statim quae

audīvisset in memoriam revocāvisse. Itaque Thēseum ā tergō appropinquantem Scīrōnem ex imprōvisō aggrēssum parī lētō in mare dēiēcisse.

Quibus expositīs et patrī persuāsimus ut aliquid nārrāret. Nec mora erat, sed ille statim “Nesciō,” inquit, “an possim; audīte tamen et quantum possum faciam.” Cui māter, “Fēstīnā modo,” inquit, “nam Lūcius nōn prius volt cubitum abīre quam aliam audiat fābulam, et secunda iam adest vigilia.” Pater igitur hunc in modum perrēxit.

Nīsus.

“Līber, cum in Indiam exercitum ductūrus esset, Nīsō nūtrīciō suō, dum ipse redīret, rēgnī Thēbānī potestātem trādīdit. Sed postquam inde reversus est, Nīsus rēgnō cēdere nōluit. Itaque Līber, quippe quī cum nūtrīciō contendere nōllet, passus est eum rēgnum obtinēre dum occāsiō sibi rēgnī occupandī darētur. In grātiam igitur cum eō rediit, et post tertium annum ut rēgnō eum prīvāret hōc iniit cōnsilium. Cum sacra quaedam sē factūrum esse simulāvisset, mīlitēs muliebrī ōrnātū tamquam Bacchās intrōdūxit, quī Nīsum sē rēgnō abdicāre coēgērunt.”

Quibus nārrātīs māter statim mihi ut cubitum abīrem persuādere est cōnāta, cui ego “Sine mē,”

inquam, “māter, dōnec aliam audiam fābulam manēre.” Sed nūllō modō eī persuāsum est ut veniam mihi daret. Dum autem cōnor, ūnus ex convīvīs rogāvit cūr in lectīs adhibērentur asellōrum capita, quī negantibus sē scīre haec exposuit:—

Cūr in lectīs sunt asellōrum capita.

“Ōlim asellus quīdam erat quī vītem in prātō inventam gustābat. Suāvitāte dēlectātus hanc edēbat; ac vītis palmite abrōsō in māius crēscēbat et multō ferācior reddita est. Ūvas dēnique prōcreāvit quās pāstōrēs invēnērunt, vīnumque fēcērunt. Quāpropter Rōmānī, quod asellus eōs vītēs amputāre docuit, in triclīniōrum fulcrīs capita asellōrum vīte alligāta habent.”

Quibus audītīs ego cubitum abīvī. Ut placet mihi tālēs audīre fābulās! Numquam iterum, ut putō, aliās tam ēgregiās sum audītūrus dōnec proximus mihi aderit diēs nātālis. Sed cum proximus aderit annus nōn iam fortāsse Romae erimus.

EXERCITATIONĒS—I

(Adde partēs vocābulōrum omīssās.)

EXPERGĪSCOR.

- i. Servus mihi imperat ut surg—.
- ii. Servus mihi imperat ut tunicam quaer—.
- iii. Pater filiō imperat ut tac—.
- iiii. Pater filiō imperāv— ut tac—.
- v. Imperābō servō ut ven—.
- vi. Imperābās serv— ut venīrent.
- vii. Imperāv— pater frātrī me— ut ad lūd— proficisc—.
- viii. Ille mihi imperat nē in vi— mor—.
- iiii. Pater irāt— Dāv— ad sē ven— iub—.
- x. Agricola uxōr— imperāv— ut cultrum sibi dar—.
- xi. Servīs imperat ut bovem ad macell— port—.
- xii. Dāvō imperāvit ut ad culīn— red—.
- xiii. Māt— mihi nē digitōs rōd— imperat.

- xiii. Frātr— imperāvit māter nē crepundia in ōs
inser—.
- xv. Imperāvī tibi nē digitōs mord—
- xvi. Ego ut mātr— oboed— tibi herī imperāv—.
- xvii. Pater mē ad cubiculum abī— iubet.

POËTA.

- i. Ut recit— carmen ad tē veniō.
- ii. Ut recit— carmina ad tē vēnī.
- iii. Ut mē recre— cōnsīdō.
- iiii. In thermās fugit nē poētae obviū fī—.
- v. In thermās fūgit nē poētae obviū fī—.
- vi. Magister puerō imperāb— ut Graecōs scriptōrēs
perlegat.
- vii. Tabul— pīctam spectābāmus ut habitum mīlit—
vid—.

MĪLES.

- i. Gregār— mīles ita appellāt— quia ūn— est ex
grege mīlit—.
- ii. Ut in pūgnā serv— ferēbat scūtum.
- iii. Brēcās habēbat nē crūr— volner—.
- iiii. Pīlum habēbat ut in hostēs cōnic—.
- v. Nōnnūllī sagittās habēbant ut ēmitt—.
- vi. Iūssa d— mīlitibus dat ut omnia ōrdin— ag—.

CĒNA.

- i. Cottīdiē ferē dom— apud nōs convīvae ven—.
- ii. Convīv— pater ita dispōn—.
- iii. Ut in summ— lectō accumb— rogat Semprōni—
frātrēsque ēius.
- iiii. Tum serv— cuīdam imperat ut gust— appōn—.
- v. Ōvīs ali—que ēsc— initi— cēnae vescimur.
- vi. Deinde per rēct— cēn— ūsque ad mēns—
secund— prōcēdimus.
- vii. Ab ōv— ūsque ad māl—.
- viii. Quīdam ex convīv— patr— rogat ut mē voc—.
- viiii. Pater mē ōrāv— ut carm— recitār—.
- x. Ego omnēs precātus— ut mē attent— anim—
audīr—.

CANIS.

(i)

- i. Quō in libr— erat canis pīctūra?
- ii. Dīc mihi quāl— in hōc librō animal sit.
- iii. Vidēsne can— qu— car— ōre tenet?
- iiii. Dīc mihi quālis sit car—.
- v. Ut ā lanī— effugiat pon— trānsit.
- vi. Ut lan— vīt— pontem trānsiit.
- vii. Nūllus can— quid sit imāg— intellegere pot—.

- viii. Apertūrus est ōs ut imāg— rapi—.
- viii. Carō bovis būbul— nōmināt— est.
- x. Nōn carō erat in aqu— sed imāg—.

(ii)

- i. Ut mihi placet hūiusmodī legere libr— !
- ii. Iūcundiōrēs sunt quam grammatic— ist— qu—
in lūd— recitāmus.
- iii. Ut sapi— fīam pater ut lūd— frequent— mihi
imperat.
- iiii. Lūdī magister omnibus ut librīs— et stil—
incumb— imperat.
- v. Magister mihi imperāv— nē stult— mē prae-
stārem.
- vi. Māter mihi ut ad lūd— eam imper—.
- vii. Pater imperat ut mātr— pāre—.
- viii. Lūdī magister mē oper— libr— dare iubet.
- viii. Ut sapientēs fīam— necesse est studēre.
- x. Cūr nōn nāt— essēmus sapientēs magistr—
rogāvī.

LŪDUS.

- i. Lūdum frequentāre mihi molest— est.
- ii. Ut amīc— mihi concili— necesse est ad lūd—
īre.
- iii. Quālēs sint discipul— scīre vīs.

- iiii. Ante cēn— timet nē parum sit cib—.
- v. Semper timet nē quid mal— accid—.
- vi. Nē māter sibi veni— nōn daret timēbat.
- vii. Interdum magister fābul— nōbīs nārrat.
- viii. Vīsne scīre quāl— sint?
- viiii. Ūn— tibi nārrābō.
- x. Anim— attende ut intelleg—.

FABULA DĒ ANŪ.

(i)

- i. Magistr— docent— oportet discipulōs tacēre.
- ii. Assibus invent— anus ad macell— profect—
est.
- iii. Porculō empt— dom— redībat.
- iiii. Ferulā recūsant— ign— ōrāvit ut ferul—
ūrer—.
- v. Īgnī recūsant— aqu— imperāvit ut ignem
extingu—.
- vi. “Sī aliquantulum faen— mihi ded— ego lac
tibi dabō.”
- vii. “Sī aqu— in crībrō mihi adport— faenum tibi
dabō.”
- viii. Aquā accept— homō faenum dedit.
- viiii. Lacte exhaust— fēlēs mūr— edere incēpit.
- x. Capite percuss— taur— incēpit aqu— bibere.

(ii)

- i. Quibus fact— aqu— īgnem exstinguere incēpit.
- ii. Canis ferulā verberāt— porculum mordēre incēpit.
- iii. “Sī pēns— bene fēc— fābulam vōbīs nārrābō.”
- iiii. Herī magist— conclāve intrāv—.
- v. Cum intrāv— discipul— spectāvit.
- vi. Ubi discipulōs spectāv— crēt— sustulit.
- vii. Cum sublāt— esset crēta carm— scrīpsit.
- viii. Postquam carmen scrī— discipulōs recitāre iūssit.
- viiii. Discipulī iūss— carmen recitāv—.
- x. Discipulīs dīmīss— magist— prandium ēdit.

LECTĪCĀRIUS.

(i)

- i. Lectīcārius ā terg— appropinquāns caput me— assere percussit.
- ii. Petas— aliquid dē vī ict— remīsit.
- iii. Nisi petas— habuissem omnīnō mē interfēc—.
- iiii. Sī modo eum appropinqu— vīdissem dē vī— eī dēcēss—.
- v. Sī modo “Cavē” clāmāv— idem fēcissem.
- vi. Sī mē interfēc— comprehēnsus esset ut sīcārī—.
- vii. Sī in vincul— iactus esset inter sīcārī— ac cūsātus esset.

- viii. Sī accūsātus esset cap— esset damnātus.
- viii. Caput me— tumor— māgn— fiēbat tumidum.
- x. Sī modo baculum hab— tē nunc caederem.

(ii)

- i. Sī pater adesset āct— esset dē pelle tu—, fūrcifer!
- ii. Iterum tē percut— nisi puerul— modo essēs.
- iii. Hominem qu— in lectīcā vehēbātur āgnōvī.
- iiii. Domum revers— magistrum cum patr—
loquen— invēnī.
- v. Timēbam nē quid ego lectīcār— dīc— audī-
visset.
- vi. Diū quam ob rem apud nōs vēn— mīrābar.
- vii. Pater mihi ut ad sē in tablīn— īr— imperāvit.
- viii. Valvīs apertīs magistrum rīdent— vīdī.
- viii. Omnī timōre dēposit— tablīn— intrāvī.
- x. Vix aur— meīs crēdere potuī.

(iii)

- i. Etiam sī lūdum aestāt— frequentārem nihil
discere poss—.
- ii. Aestāt— puerī sī valent satis disc—.
- iii. Sī qua ali— urbs est īnsalūbr— Rōma.
- iiii. Nēmō Rōm— manet nisi urbān— cōgunt officia.
- v. Omnēs sī modo officia sin— ad vill— sē
reciperent.

- vi. Ultimō ann— tempestās ita erat rabid— ut
omnēs tōtum di— in lectulīs ōtiōs— re-
quiēscerent.
- vii. Sī Mārtiālis eōs modo comput— ann— per
qu— valēbat etiam nunc infāns esset.
- viii. Cornēlius lūd— in Octōbrēs Īd— dīmīsit.
- viii. Quibus aud— quam māximē gaudeō.
- x. Tant— est ārdor sōl— ut nēmō lītterās possit
discere.

ITER.

(i)

- i. Māne experrēct— cum patr— ad forum īvī
raed— condūcendae causā.
- ii. Ad dēversōrium pervēnimus ubi omni— ex
raed— dēscenden— erat.
- iii. Tam avidē edēbam ut pater hīs verb— mē
reprehendere incēp—.
- iiii. Nōne saepenumērō tibi imperāvī nē avid— in
edend— tē praestēs?
- v. Prudentissi— quisque vīvend— causā edit.
- vi. Iterum in raed— nōbīs est ascendend—.
- vii. In itinere faciend— ut sunt multa cūrand—!
- viii. Nē nimis impedīment— raed— impōnāmus
prōvidend— est.

- viii. Ungulae equ— spectand— sunt nē lapidēs inhaeserint.
- x. Sī minus impedīment— adportārēs celer— ire poss—.

(ii)

- i. Num colōniae dēdūcend— causā iter facis?
- ii. Quibus audīt— Cornēli— rīsīt et facētī— hominis laudāvit.
- iii. Pater et raedāri— paulisper inter sē collocūt— ad dēversōrium redīre cōstituērunt.
- iiii. Itaque Cornēliō comitant— hī duo revers— sunt.
- v. Septem vel octō calcul— in manum collēctōs in āēr— iaciēbam.
- vi. Dum cadunt quam plūrim— manū revers— excipere cōnor.
- vii. Tam celeriter ad dēversōri— contendēbāmus ut rota dext— celerrim— cursū agitāta ab āxe sē liberāverit.
- viii. Nihil damn— accēpimus nisi quod rot— refīxa iterum nōbīs erat affīgend—.
- iiii. Cūius rotae affīgend— causā diū sumus morāt—.
- x. Nisi Iūppiter nōs serv— omnīnō essēmus interfect—.

(iii)

- i. Vereor nē calcul— ungu— inhaereat.
- ii. Hunc nisi extrāx— equus omnīnō claud— esset factus.
- iii. Tandem ad vill— ad qu— contendēbāmus tūt— pervēnimus.
- iiii. Proxim— diē māne in agr— vagātus sum.
- v. Vīlicum arātrum fingen— vīdī.
- vi. Ut pān— suppetat nōbīs segetēs sunt serend—.
- vii. Ad agrōs arand— hōc īnstrūmentum mihi faciend— est.
- viii. Ut in prandiō edend— gaudēbam!
- viiii. Pater rēbus perfect— ad quās perficiend— profect— est Rōmam rediit.
- x. Mēse Octōbrī appropinquant— mē quoque ad urb— revocāvit ut ad lūd— red—.

ITERUM DĒ LŪDŌ NĀRRŌ.

(i)

- i. Putō Decim— rīdēre.
- ii. Putō omnēs rīs—.
- iii. Putō mē rīsūr— esse.
- iiii. Putō omnēs rīsūr— esse.
- v. Putō puellās rīsūr— esse.

- vi. Putant mīlit— interficī.
- vii. Putābant mīlitem interfect— esse.
- viii. Putābant omnēs interfect— esse.
- viiii. Putābant fēminās interfect— esse.
- x. Putāvit mīlit— interfectum īrī.

(ii)

- i. Sext— magistrum īrācund— esse dīcit.
- ii. Sextus magistr— discipul— male docuisse dīcit.
- iii. Discipul— magistrum praemium sibi datūr— esse dīcit.
- iiii. Putō eōs praemium nōbīs datūr— esse.
- v. Prō certō habēmus fēmin— iūs suffrāgiū sibi vindicātūrās esse.
- vi. Sextus sē bon— esse discipulum putat.
- vii. Magist— aliōs pessim— esse discipul— putat.
- viii. Puer mātr— suam sibi crūstula datūr— esse arbitrātur.
- viiii. Nōn putō vōs stult— esse discipulōs.
- x. Magist— mē stult— esse dīcit.

(iii)

- i. Omnēs parentēs suōs liber— optim— esse arbitrantur.
- ii. Convīv— cēnam bon— esse putant.

- iii. Lanius can— carnem abstulisse dicit.
- iiii. Miles sē victūr— esse arbitratur.
- v. Discipulī sē sapientēs futūr— esse putant.
- vi. Puellae sē praemium acceptūr— esse dicunt
- vii. Prō certō habēō carnem ablāt— esse.
- viii. Putāmus fūnem ā mūrībus rōs— esse.
- viii. Negō vaccās ā laniō interfect— esse.
- x. Magister putat puer— optimōs esse.

ROGĀTOR.

- i. Pater mē rogāvit num prōverbium su— intellegit—.
- ii. Pater raedāri— rogat cūr cursum nōn acceler—.
- iii. Raedārius patr— rogāvit cūr tot impedīmenta adport—.
- iiii. Ego patr— rogāvī cūr tam diū āfu—.
- v. Deinde patr— rogāvī num laesus—.
- vi. Pater raedārium rogat quam ob rem equus claudic—.
- vii. Vīlic— rogāvī quid fing—.
- viii. Puer magistr— rogat quandō nōs iterum fēri— āctūrī—.
- viii. Māt— servum rogāvit quid ēg—.
- x. Magister puer— rogat quid āctūrī —.

PATRIS ŌRATIO APUD TRIBUNAL
PRAETŌRIS HABITA.

- i. Reus fūrt— erat accūsāt—.
- ii. Praetor togā praetext— amict— in sellā curūl—
sedēbat.
- iii. Iūdicēs reum ante ocul— pallen— sūdan—
vīdērunt.
- iiii. Genae eī exsangu— fiēbant.
- v. Omnia ē tēst— dīlīgenter quaesīvī.
- vi. Argentum caelāt— fūr in saccum qu— sēcum
adportāverat immīsīt.
- vii. Nihil eum impediēbat quīn tūt— ēvāderet.
- viii. Quippe quī ex vent— labōr— medicum quae-
sīvī.
- viii. Tēstimōniō dat— pater me— assurrēxit.
- x. Patrem postea rogāvī utrum iūdic— fūr—
dāmnāv— necne.

SCĪRŌN.

- i. Scīrōn latrō infām— erat qu— regiōnem inter
Megaram et Atticam infēst— reddēbat.
- ii. Sī qu— appropinquāverat viātor eum cōgēbat
sib— ped— lavāre.
- iii. Hunc Thēseus dum it— facit saxō resid— cōn-
spexit.

- iiii. Scīrōnem parī lēt— in mar— dēiēcit.
- v. Ēius ossa flūctibus agitāt— scopul— inhae-
sērunt.
- vi. “Nōlīte aliās nārrāre fābul— priusquam ego
red—.”
- vii. Patr— persuādēre cōnābar ut ad nōs ven—.
- viii. “Nesciō an fābul— nārrāre poss—.”
- viii. Māter patr— imperāvit ut fēstīn—.
- x. “Lūcius nōn prius cubit— abīre volt quam
aliam audi— fābul—.”

NĪSUS.

- i. Līber cum in Indiam exercit— ductūr— esset,
Nīsō nūtrīci— suō dum ipse red— rēgnī
Thēbān— potestāt— trādīdit.
- ii. Postquam Līber revers— est, Nīsus rēgn—
cēdere nōluit.
- iii. Līber passus est eum rēgnū obtin— dum
occāsiō sibi rēgnī occupan— dar—.
- iiii. In grāt— cum eō rediit.
- v. Ut rēgn— eum prīvār— hōc iniit cōnsilium.
- vi. Cum sacra quaedam sē factūr— esse simulāv—
mīlitēs muliebr— ōrnātū tamquam Bacchās
intrōdūxit.
- vii. Mīlitēs Nīs— sē rēgn— abdicāre coēgērunt.

- viii. Sine mē dōnec ali— audi— fābulam manēre.
- viii. Ūnus ex convīv— rogāvit cūr in lectīs adhib—
asellōrum capita.
- x. Vītis palmite abrōs— mult— ferācior reddit—
est.

EXERCITATIONES—II

EXPERGISCOR.

- i. Quid mihi imperat servus ?
- ii. Quid servō imperō ?
- iii. Quid semper imperat mihi māter ?
- iiii. Quid imperāvit mihi Dāvus ?
- v. Quōmodo tunicam inspicit māter ?
- vi. Quō in locō litterās discimus ?
- vii. Quem iubet māter mēcum ad lūdum īre ?
- viii. Quid māter servōs iubet ?
- viii. Agricola uxōrī quid imperat ?
- x. Quid ego laniō imperō ? Quid imperāvī ?
- xi. Quid mihi imperāvit coquus ?
- xii. Quid frāterculō crepundia in ōs īserentī imperāvī ?

POËTA.

- i. Quō prōgrēssus est pater ?
- ii. Quis accurrit ?

- iii. Cūr ad patrem venit?
- iiii. Quō cōsiliō “Nōn vacō” respondet pater?
- v. Quō cōsiliō ad porticum pater recēssit?
- vi. Quō cōsiliō aderat poēta?

MĪLES.

(i)

- i. Cūr “gregārius” ita appellātur?
- ii. Quid fert? Quid aliud?
- iii. Quō cōsiliō haec fert?
- iiii. Quid manū tenet?
- v. Cūr ex equō pūgnant nōnnūllī?
- vi. Cūr dux iūssa dat mīlitibus?
- vii. Quid ante pūgnam mīlitibus solet imperāre?

(ii)

Verte in tempus imperfectum :—

- i. Mīles scūtum fert ut in pūgnā servētur.
- ii. Lōricam habet quae pectus prōtegat.
- iii. Gladium habet ut comminus pūgnet.
- iiii. Ex equō pūgnant equitēs ut victōs perse-
quantur.
- v. Iūssa dux dat ut omnia ōrdine agantur.
- vi. Imperat omnibus ut summā virtūte dēcertent.

CĒNA.

- i. Cūr apud nōs convīvae veniunt?
- ii. Quid Semprōnium frātrēsque ēius rogat pater?
- iii. Quōs ōrat ut in mediō lectō accumbant?
- iiii. Quid reliquōs ōrāvit?
- v. Quid servō imperāvit?
- vi. Cūr gustum edimus?
- vii. Quid sīgnificat prōverbium “Ab ōvō ūsque ad mālum”?
- viii. Quid ōrāvit quīdam ex convīvīs?
- ix. Quid mē ōrat pater?
- x. Quid ego convīvās precor?

CANIS.

(i)

Verte in tempus perfectum:—

- i. Scīsne quālis sit carō?
- ii. Scīsne quid canis agat?
- iii. Intellegisne cūr pontem trānseat?
- iiii. Rogō cūr canis fugiat.
- v. Quid sit imāgō nūllus canis intellegit.

Verte in tempus praesens:—

- i. Quō ferret pōns omnīnō nesciēbat.
- ii. Quid in aquā esset nōn intellēxit.
- iii. Cūr tam stultus esset canis nēmō intellegēbat.

iiii. Cūr ōs apertūrus esset omnēs sciēbant.

v. Quid ageret canis iam nārrāvī.

(ii)

Verte in tempus perfectum :—

i. Cūr necesse sit tālēs legere librōs nesciō.

ii. Pater ut lūdum frequentem mihi imperat.

iii. Magister omnibus ut librīs et stilō incumbant
imperat.

iiii. Cūr tantam necesse sit operam dare nēmō mihi
dicere potest.

v. Quōmodo rēs sē habeant nesciō.

Verte in tempus praesēns :—

i. Magistrum quam ob rem sapientēs nōn nātī
essēmus rogāvī.

ii. Ille mihi imperāvit nē stultum mē praestārem.

iii. Cūr hunc in modum respondisset nesciēbam.

iiii. Cūr necesse esset in tempus praesēns hās sen-
tentiās vertere nesciēbam.

v. Lūdī magister mē operam librīs dare iūssit.

LŪDUS.

(i)

Verte in tempus perfectum :—

i. Quam molestum mihi sit lūdum frequentāre
nēmō nisi puer intellegere potest.

- ii. Ut amīcōs mihi conciliem necesse est ad lūdum
īre.
- iii. Quot in lūdō nostrō sint discipulī nōn nārrō.
- iiii. Quālēs sint discipulī scīre volō.
- v. Rogāsne cūr Timidus appellātus sit dis-
cipulus?
- vi. Māne timet nē pluat.
- vii. Timet nē magister pūniat.
- viii. Timet nē cadat.
- viiii. Timet nē parum sit cibī.
- x. Semper timet nē quid malī accidat.

(ii)

Verte in tempus praesens:—

- i. Herī timēbat nē pēnsū recitāre nōn posset.
- ii. Nē māter sibī veniam nōn daret timēbat.
- iii. Timēbat nē magister pūnīret.
- iiii. Omnēs timēbant nē cāderent.
- v. Puerī timuērunt nē magister irāscerētur.
- vi. Canis timuit nē ā laniō caperētur.
- vii. Lanius timuit nē cānis carnem auferret.
- viii. Timuī nē sērus ad lūdum venīrem.
- viiii. Timuit nē magister sē ferulā percuteret.
- x. Timuimus nē pēnsa facere nōn possēmus.

FABULA DĒ ANU.

(i)

Verte in tempus praesēns:—

- i. Anus ad macellum ut porculum emeret profecta est.
- ii. Canem ōrāvit ut porculum mordēret.
- iii. Ferulam ōrāvit ut canem percuteret.
- iiii. Īgnem ōrāvit ut ferulam ūreret.
- v. Aquae imperāvit ut īgnem exstingueret.
- vi. Taurum ōrāvit ut aquam biberet.
- vii. Lanium ōrāvit ut taurum interficeret.
- viii. Fūnem ōrāvit ut lanium suspenderet.
- viiii. Mūrem ōrāvit ut fūnem rōderet.
- x. Fēlem ōrāvit ut mūrem ederet.

(ii)

Scībe aliter:—

- i. Cum magister discipulōs spectāvisset crētam sustulit.
- ii. Cum sublāta esset crēta carmen in tabulā scrīpsit.
- iii. Carmine scrīptō discipulōs recitāre iūssit.
- iiii. Postquam discipulī carmen recitāvērunt magister duās nārrāvit fābulās.
- v. Quās ubi nārrāvit fābulās discipulōs dīmisit.

- vi. Discipulīs dīmīssīs ipse prandium ēdit.
- vii. Prandiō comēsō dormītum iit.
- viii. Iānuā apertā discipulī ēgrēssī sunt.
- viiii. Porculō emptō anus domum redībat.
- x. Assibus inventīs anus ad macellum profecta est.

(iii)

Scribe aliter:—

- Cane recūsante ferulam ōrāvit ut canem percuteret.
- ii. Aquā acceptā homō faenum dedit.
- iii. Faenō comēsō vacca lac dedit.
- iiii. Lacte exhaustō fēlēs mūrem edere incēpit.
- v. Caudā morsā mūs incēpit fūnem rōdere.
- vi. Iugulō compressō lanius incēpit taurum interficere.
- vii. Capite percussō taurus incēpit aquam bibere.
- viii. Quibus factīs aqua īgnem exstinguere incēpit.
- viiii. Aquā sparsā īgnis ferulam ūrere incēpit.
- x. Fābulā nārrātā artem grammaticam discimus.

LECTĪCĀRIUS.

(i)

- i. Quid mihi accidisset nisi petasum habuissem?
- ii. Quid fēcissem sī lectīcārium appropinquantem vīdissem?

- iii. Quid fēcisset ille sī mē vehementius percussisset?
- iiii. Sī hōc fēcisset quid eī accidisset?
- v. Sī hōc accidisset quid aliud passus esset?
- vi. Sī pater adfuisset quid fēcisset?
- vii. Sī adultus essem quid ego nunc facerem?
- viii. Nisi puerulus essem quid faceret lectīcārius?
- viiii. Homine in lectīcā āgnitō quid fēcī?
- x. Quid timēbam?

(ii)

- i. Quid timēbam cum magistrum cum patre loquentem invēnissem?
- ii. Quid diū frūstrā mīrābar?
- iii. Quid Dāvus mihi imperāvit?
- iiii. Quid iterum timuī?
- v. Cūr tablīnum intrāvī?
- vi. Valvīs apertīs quid vīdī?
- vii. Cūr patrem vīsīt Cornēlius?
- viii. Quid pater Cornēlium est precātus?
- viiii. Quid ego magistrum rogāvī?
- x. Quid mihi imperāvit pater?

(iii)

Verte in tempus perfectum:—

- i. Tantā vī sōl aestāte ārdet ut nihil discere possim.
- ii. Adeō est īsalūbris Rōma ut lūdī magistrī suōs quisque discipulōs in Īdūs Octōbrēs dīmīttant.

- iii. Ita grassantur febrēs ut dītissimus quisque aestāte in villās migret.
  - iiii. Magister ita irāscitur ut puerī timeant.
  - v. Tam fessī sunt discipulī ut obdormīre velint.
- Verte in tempus praesēns :—
- i. Tempestās ita erat rabida ut omnēs tōtum diem in lectulīs requiēscerent.
  - ii. Ita furēbat aestus ut neque litterās discere neque ambulāre posset.
  - iii. Pater ita veritus est nē in morbum inciderem ut mē sēcum rūs addūcere cōstitueret.
  - iiii. Tantam operam librīs dedī ut sapiēns sim factus.
  - v. Tot mīlitēs vīdī ut eōs numerāre nōn possem.

ITER.

(i)

Scrībe aliter :—

- i. Ad forum cum patre raedae condūcendae causā
ivī.
- ii. Prīmā hōrā profectī sumus ut iter tempore
perficerēmus.
- iii. Omnibus ex raedā dēscendendum erat edendī
bibendique causā.
- iiii. Ut vivāmus edendum est.

- v. Stultissimus quisque edendī causā vīvit.
- vi. In itinere faciendō ut sunt multa cūranda!
- vii. Num colōniae dēdūcendae causā iter facis?
- viii. Ad dēversōrium redīre cōstituērunt onera levandī causā.
- viiii. Lūdendī causā ē raedā dēscendī.
- x. Rotae affīgendae causā diū sumus morātī.

(ii)

Scribe aliter:—

- i. Rūrsus nōbīs erat dēscendendum calculī extrahendī causā.
- ii. Ad agrōs arandōs arātrum faciendum est.
- iii. Multa legūmina nōs dēlectandī causā apposuit coquus.
- iiii. Pater mē ad urbem revocāvit ut ad lūdum redīrem.
- v. Apud nōs convīvae cēnātum veniunt.
- vi. Ut lanium vītāret canis pontem trānsgridī incēpit.
- vii. Ut imāginem rapiat ōs est apertūrus.
- viii. Ut amīcōs mihi conciliem necesse est ad lūdum eam.
- viiii. Ut porculum emeret anus ad macellum profecta est.
- x. Ut recitem librum aperiō.

(iii)

Verte in tempus perfectum :—

- i. Nē nimis impedimentōrum raedae impōnāmus prōvidendum est.
- ii. Rotae sunt inspiciendae nē quid damni accēperint.
- iii. Timeō nē sērō adveniāmus.
- iiii. Vereor nē calculus ungulae inhaereat.
- v. Ut pānis suppetat nōbīs segetēs sunt serendae.

Verte in tempus praesēns :—

- i. Nōnne saepenumērō tibi imperāvī nē avidum in edendō tē praestārēs?
- ii. Pater mihi ut in raedam iterum ascenderem imperāvit.
- iii. Tam celeriter contendēbāmus ut raeda nōs omnēs ad terram praecipitāverit.
- iiii. Pater raedārium rogāvit quae causa esset.
- v. Adeō fatigātus eram ut statim cubitum īrem.

ITERUM DĒ LŪDŌ NĀRRŌ.

(i)

Verte in ōrātiōnem oblīquam prīncipālī verbō

“putō” ūsus :—

- i. Decimus rīdet.
- ii. Omnēs rīsērunt.

- iii. Rīdēbō.
- iiii. Mīles interficitur.
- v. Mīles interfectus est.
- vi. Mīles interficiētur.
- vii. Magister est īrācundus.
- viii. Magister discipulōs male docuit.
- viiii. Magister mihi praemium dabit.
- x. Bonus discipulus sum.

(ii)

Verte in ōrātiōnem oblīquam prīncipālī verbō “prō
certō habēmus” ūsus:—

- i. Pessimī sunt aliī discipulī.
- ii. Māter nōbīs crūstula dabit.
- iii. Hanc cōstructionem omnēs iam intellēxērunt.
- iiii. Vōs omnia iam intellegitis.
- v. Nōn stultī estis.
- vi. Magister errat.
- vii. Sapiēns erō.
- viii. Magister nōn omnia potest praedīcere.
- viiii. Canis est hōc animal.
- x. Canis carnem abstulit.

(iii)

Verte in ōrātiōnem oblīquam prīncipālī verbō “dīcō”
vel “negō” ūsus:—

- i. Anus ad macellum proficīscitur.

- ii. Anus porcum ēmit.
- iii. Fēminae iūs suffrāgiī sibi vindicābunt.
- iiii. Nōs iūs suffrāgiī nōn dabimus.
- v. Lectīcārius caput meum percussit.
- vi. Pater poenās sūmet.
- vii. Discipulī librōs aperiunt.
- viii. Fēriae mox aderunt.
- viii. Omnēs gaudēbimus.
- x. Pēnsū perfēcērunt.

ROGĀTOR.

Verte in tempus perfectum :—

- i. Puer magistrum rogat num bene pēnsū scripserit.
- ii. Magister puerum rogat num lūdat.
- iii. Discipulus rogat quandō fēriās rūsus sīmus āctūrī.
- iiii. Māter mē rogat utrum frāterculum laeserim necne.
- v. Magister nōs rogat utrum intellegāmus necne.

Verte in tempus praesēns :—

- i. Puer patrem rogāvit quid ageret.
- ii. Eum rogāvī quid ēgisset.
- iii. Voluimus scīre quid eī essent āctūrī.

- iiii. Condiscipulum meum num pēnsū perfēcisset
rogāvī.
v. Mātrē rogāvī quādo mihi praemium datūra
esset.

PATRIS ŌRATIO APUD TRIBUNAL
PRAETORIS HABITA.

(i)

- i. Cūr ad tribunal praetoris pater mē sēcum
addūxit?
ii. Cūius rei erat fūr accūsātus?
iii. Cūr fūris aderat patrōnus?
iiii. Quid praetor patrī meō imperāvit?
v. Quālem pater dīxit esse accūsātum?
vi. Quid timēbat reus?
vii. Vīsā apertā fenestrā quid putāvit fūr?
viii. Cūr tacitus per fenestram ingrēssus est?
iiii. Quid tēstis dīxit sē factūrum esse?
x. Cūr Mūcium quaerere cōstituit?

(ii)

Verte in tempus praesēns:—

- i. Nōn dubitāvit quā facile effugere posset.
ii. Nōn dubium erat quā omnēs iam dormīrent.

- iii. Nihil eī obstitit quīn argentum caelātum auferret.
- iiii. Nihil eum impediēbat quīn tūtus ēvāderet.
- v. Nōn dubitāvī quīn gravī morbō affectus moritūrus essem.

Verte in tempus perfectum :—

- i. Nēmō dubitāre potest quīn hīc sceleris sibi cōsciū sit.
- ii. Nōn dubium est quīn valdē pertūrbētur.
- iii. Mihi quidem nōn dubium est quīn reus iam ante oculōs carnificem cernere videātur.
- iiii. Nēmō dubitāre potest quīn tēstis vērā nārret.
- v. Quid iūdicibus obstat quōminus reum damnent?

SCĪRŌN.

- i. Quis erat Scīrōn ?
- ii. Ubi solēbat sedēre ?
- iii. Quid viātōrēs facere cōgēbat ?
- iiii. Quid fēcit Thēseus cum dē Scīrōne certior esset factus ?
- v. Hāc fābulā nārrātā quid māter mē facere iūssit ?
- vi. Quid ego aliōs ōrāvī ?
- vii. Quid patrī persuāsī ?

Verte in ōrātiōnem oblīquam accēdente prīncipālī
verbō *dixit* :—

- viii. Librum habeo quem frāter mihi dedit.
- viii. Haec est fābula quae mihi placet.
- x. Lūcius nōn prius volt cubitum abire quam
aliam audiat fābulam.

NĪSUS.

- i. Cū rēgnī potestātem trādīdit Līber ?
- ii. Quam diū rēgnū eī trādīdit ?
- iii. Postquam Līber reversus est quid nōluit facere
Nīsus ?
- iiii. Quamdiū igitur eum rēgnū obtinēre passus
est Līber ?
- v. Occāsiōnem nactus quid simulāvit ?
- vi. Quid milītēs Nīsum facere coēgērunt ?
- vii. Quid in prātō invēnit asellus ?
- viii. Quid ēgērunt pāstōrēs ?
- viii. Cūr in triclīniōrum fulcrīs asinōrum capita
adhibēmus ?
- x. Quandō putāvī mē iterum tam ēgrediās audī-
tūrum esse fābulās ?

ARS GRAMMATICA.

	<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>
<i>Nōm.</i>	bonus	bona	bonum
<i>Voc.</i>	bone	bona	bonum
<i>Acc.</i>	bonum	bonam	bonum
<i>Gen.</i>	bonī	bonae	bonī
<i>Dat.</i>	bonō	bonae	bonō
<i>Abl.</i>	bonō	bonā	bonō
<i>Nōm.</i>	bonī	bonae	bona
<i>Voc.</i>	bonī	bonae	bona
<i>Acc.</i>	bonōs	bonās	bona
<i>Gen.</i>	bonōrum	bonārum	bonōrum
<i>Dat.</i>	bonīs	bonīs	bonīs
<i>Abl.</i>	bonīs	bonīs	bonīs

Secunda Dēclīnātiō.

	<i>M.</i>	<i>M.</i>	<i>M.</i>
<i>N. V.</i>	puer	magister	
<i>Acc.</i>	puerum	magistrum	
<i>Gen.</i>	puerī	magistrī	
<i>D. Abl.</i>	puerō	magistrō	
<i>N. V.</i>	puerī	magistrī	
<i>Acc.</i>	puerōs	magistrōs	
<i>Gen.</i>	puerōrum	magistrōrum	
<i>D. Abl.</i>	puerīs	magistrīs	
<i>Nōm.</i>	<i>M.</i> filiū	<i>M.</i> vir	<i>M.</i> deus
<i>Voc.</i>	fili	vir	deus
<i>Acc.</i>	filiū	virum	deum
<i>Gen.</i>	filiī vel fili	virī	dei
<i>D. Abl.</i>	filiō	virō	deō
<i>N. V.</i>	filiī	virī	dī (dei)
<i>Acc.</i>	filiōs	virōs	deōs
<i>Gen.</i>	filiōrum	virōrum vel virum	deōrum vel deum
<i>D. Abl.</i>	filiīs	virīs	dīs (deīs)

Tertia Dēclīnatiō.

	<i>M.</i>	<i>M.</i>	<i>N.</i>	<i>N.</i>
<i>N. V.</i>	iūdex	imber	crūs	mare
<i>Acc.</i>	iūdicem	imbrem	crūs	mare
<i>Gen.</i>	iūdicis	imbris	crūris	maris
<i>Dat.</i>	iūdicī	imbrī	crūrī	marī
<i>Abl.</i>	iūdice	imbrī, e	crūre	marī
<i>N. V.</i>	iūdicēs	imbrēs	crūra	maria
<i>Acc.</i>	iūdicēs	imbrīs, ēs	crūra	maria
<i>Gen.</i>	iūdicum	imbrium	crūrum	marium
<i>Dat.</i>	iūdicibus	imbribus	crūribus	maribus
<i>Abl.</i>	iūdicibus	imbribus	crūribus	maribus

Quārta Dēclīnātiō.

	<i>M.</i>
<i>N. V.</i>	currus
<i>Acc.</i>	currum
<i>Gen.</i>	currūs
<i>Dat.</i>	curruī
<i>Abl.</i>	currū
<i>N. V. A.</i>	currūs
<i>Gen.</i>	curruum
<i>D. Abl.</i>	curribus

Quīnta Dēclīnātiō.

<i>F.</i>
rēs
rem
reī
reī
rē
rēs
rērum
rēbus

ADIECTĪVA.

	<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>
<i>Nōm.</i>	niger	nigra	nigrum
<i>Voc.</i>	niger	nigra	nigrum
<i>Acc.</i>	nigrum	nigram	nigrum
<i>Gen.</i>	nigrī	nigrae	nigrī
<i>Dat.</i>	nigrō	nigrae	nigrō
<i>Abl.</i>	nigrō	nigrā	nigrō
<i>N. V.</i>	nigrī	nigrae	nigra
<i>Acc.</i>	nigrōs	nigrās	nigra
<i>Gen.</i>	nigrōrum	nigrārum	nigrōrum
<i>D. Abl.</i>	nigrīs	nigrīs	nigrīs
<i>Similiter</i>	miser	miserā	miserum
	miserum	miseram	miserum

	<i>M.F.</i>	<i>N.</i>		<i>M.F.</i>	<i>N.</i>
<i>N. V.</i>	omnis	omne		omnēs	omnia
<i>Acc.</i>	omnem	omne		omnēs	omnia
<i>Gen.</i>	omnis			omnium	
<i>D. Abl.</i>	omni			omnibus	

	<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>
<i>N. V.</i>	ācer	ācris	ācre
<i>Acc.</i>	ācrem	ācrem	ācre
<i>Gen.</i>	ācris	ācris	ācris
<i>D. Abl.</i>	ācrī	ācrī	ācrī

	<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>
<i>N. V. A.</i>	ācrēs	ācrēs	ācria
<i>Gen.</i>	ācrium	ācrium	ācrium
<i>D. Abl.</i>	ācribus	ācribus	ācribus

	<i>M.F.</i>	<i>N.</i>		<i>M.F.</i>	<i>N.</i>
<i>N. V.</i>	sapiēns	sapiēns		sapientēs	sapientia
<i>Acc.</i>	sapientem	sapiēns		sapientēs	sapientia
<i>Gen.</i>	sapientis			sapientium	
<i>D. Abl.</i>	sapientī			sapientibus	

PRŌNŌMINA.

	<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>		<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>
<i>Nōm.</i>	is	ea	id		eī (iī)	eae	ea
<i>Acc.</i>	eum	eam	id		eōs	eās	ea
<i>Gen.</i>	ēius	ēius	ēius		eōrum	eārum	eōrum
<i>Dat.</i>	eī	eī	eī		eīs (iīs)	eīs	eīs
<i>Abl.</i>	eō	eā	eō		eīs (iīs)	eīs	eīs

	<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>		<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>
<i>Nōm.</i>	hīc	haec	hōc		hī	hae	haec
<i>Acc.</i>	hunc	hanc	hōc		hōs	hās	haec
<i>Gen.</i>	hūius	hūius	hūius		hōrum	hārum	hōrum
<i>Dat.</i>	huic	huic	huic		hīs	hīs	hīs
<i>Abl.</i>	hōc	hāc	hōc		hīs	hīs	hīs

	<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>		<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>
<i>Nōm.</i>	ille	illa	illud		illī	illae	illa
<i>Acc.</i>	illum	illam	illud		illōs	illās	illa
<i>Gen.</i>	illīus	illīus	illīus		illōrum	illārum	illōrum
<i>Dat.</i>	illī	illī	illī		illīs	illīs	illīs
<i>Abl.</i>	illō	illā	illō		illīs	illīs	illīs

	<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>		<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>
<i>Nōm.</i>	quī	quae	quod		quī	quae	quae
<i>Acc.</i>	quem	quam	quod		quōs	quās	quae
<i>Gen.</i>	cūius	cūius	cūius		quōrum	quārum	quōrum
<i>Dat.</i>	cūī	cūī	cūī			quibus vel quīs	
<i>Abl.</i>	quō	quā	quō			quibus vel quīs	

	<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>
<i>Nōm.</i>	alter	altera	alterum
<i>Acc.</i>	alterum	alteram	alterum
<i>Gen.</i>	alterius	alterius	alterius
<i>Dat.</i>	alterī	alterī	alterī
<i>Abl.</i>	alterō	alterā	alterō
<i>Nōm.</i>	alterī	alterae	altera
<i>Acc.</i>	alterōs	alterās	altera
<i>Gen.</i>	alterōrum	alterārum	alterōrum
<i>Dat.</i>	alterīs	alterīs	alterīs
<i>Abl.</i>	alterīs	alterīs	alterīs
<i>Nōm.</i>	īdem	eadem	idem
<i>Acc.</i>	eundem	eandem	idem
<i>Gen.</i>	ēiusdem	ēiusdem	ēiusdem
<i>Dat.</i>	eīdem	eīdem	eīdem
<i>Abl.</i>	eōdem	eādem	eōdem
<i>Nōm.</i>	eīde vel īdem	eaedem	eadem
<i>Acc.</i>	eōsdem	eāsdem	eadem
<i>Gen.</i>	eōrundem	eārundem	eōrundem
<i>Dat.</i>		eīsdem vel īsdem	
<i>Abl.</i>		eīsdem vel īsdem	

	<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>		<i>M.</i>	<i>F.</i>	<i>N.</i>
<i>Nōm.</i>	ipse	ipsa	ipsum		ipsī	ipsae	ipsa
<i>Acc.</i>	ipsum	ipsam	ipsum		ipsōs	ipsās	ipsa
<i>Gen.</i>	ipsīus	ipsīus	ipsīus		ipsōrum	ipsārum	ipsōrum
<i>Dat.</i>	ipsī	ipsī	ipsī		ipsīs	ipsīs	ipsīs
<i>Abl.</i>	ipsō	ipsā	ipsō		ipsīs	ipsīs	ipsīs
<i>Nōm.</i>	alius	alia	aliud		aliī	aliae	alia
<i>Acc.</i>	aliū	aliā	aliud		aliōs	aliās	alia
<i>Gen.</i>	(aliūs	aliūs	aliūs)		aliōrum	aliārum	aliōrum
<i>Dat.</i>	aliī	aliī	aliī		aliīs	aliīs	aliīs
<i>Abl.</i>	aliō	aliā	aliō		aliīs	aliīs	aliīs

VERBA.

<i>Tempus.</i>	<i>Modus Indicātivus.</i>	<i>Modus Subiunctivus.</i>	<i>Modus Imperātivus.</i>
<i>Praesēns.</i>	sum es est sumus estis sunt	sim sīs sit sīmus sītis sint	es, estō estō este, estōte suntō
<i>Futūrum.</i>	erō eris erit erimus eritis erunt		
<i>Imperfectum.</i>	eram erās erat erāmus erātis erant	essem vel forem essēs vel forēs esset vel foret essēmus essētis essent vel forent	<i>Modus Infinitivus.</i> <i>Praesēns.</i> esse <i>Perfectum.</i> fuisse
<i>Perfectum.</i>	fuī fuistī fuit fuimus fuistis fuērunt	fuerim fueris fuerit fuerimus fueritis fuerint	<i>Futūrum.</i> futūrus esse vel fore
<i>Futūrum et Perfectum.</i>	fuerō fueris fuerit fuerimus fueritis fuerint		<i>Participium futūrum.</i> futūrus
<i>Plūs quam Perfectum.</i>	fueram fuerās fuerat fuerāmus fuerātis fuerant	fuissem fuissēs fuisset fuissēmus fuissētis fuissent	

Cōniugātiō Prīma.

<i>Tempus.</i>	<i>Modus Indicātīvus.</i>	<i>Modus Subiūctīvus.</i>	<i>Modus Imperātīvus.</i>
<i>Praesēns.</i>	amō amās amat amāmus amātis amant	amem† amēs amet amēmus amētis ament	amā, amātō amātō amāte, amātōte amantō
<i>Futūrum.</i>	amābō amābis amābit amābimus amābitis amābunt	† <i>In secundā Cōniugātiōne.</i> -eam -eās -eat	<i>Infinītīvus.</i> <i>Praesēns Tempus.</i> } amāre <i>Perfectum.</i> amāvisse <i>Futūrum.</i> amātūrus esse
<i>Imperfectum.</i>	amābam amābās amābat amābāmus amābātis amābant	amārem amārēs amāret amārēmus amārētis amārent	<i>Gerundium.</i> <i>N. Acc.</i> amandum <i>Gen.</i> amandī <i>D. Abl.</i> amandō
<i>Perfectum.</i>	amāvī amāvistī amāvit amāvimus amāvistis amāvērunt	amāverim amāveris amāverit amāverimus amāveritis amāverint	
<i>Futūrum et Perfectum.</i>	amāverō amāveris amāverit amāverimus amāveritis amāverint		<i>Supīna.</i> amātum amātū
<i>Plūs quam Perfectum.</i>	amāveram amāverās amāverat amāverāmus amāverātis amāverant	amāvissem amāvissēs amāvisset amāvissēmus amāvissētis amāvissent	<i>Participia.</i> <i>Praesēns.</i> amāns <i>Futūrum.</i> amātūrus

Cōniugātiō secunda similis est prīmae, nisi quod in locō vōcālis a adhibētur e. Partēs prīncipālēs hūiusmodī sunt moneō -ēre, monuī, monitum.

Cōniugātiō Tertia.

<i>Tempus.</i>	<i>Modus Indicativus.</i>	<i>Modus Subiunctivus.</i>	<i>Modus Imperativus.</i>
<i>Praesens.</i>	regō regis regit regimus regitis regunt	regam regās regāt regāmus regātis regant	rege, regitō regitō regite, regitōte reguntō
<i>Futurum.</i>	regam regēs reget regēmus regētis regent		<i>Infinitivus</i> <i>Praesens Tempus.</i> } regere <i>Perfectum.</i> rēxisse <i>Futurum.</i> rēctūrus esse
<i>Imperfectum.</i>	regēbam regēbās regēbat regēbāmus regēbātis regēbant	regerem regerēs regeret regerēmus regerētis regerent	
<i>Perfectum.</i>	rēxī rēxistī rēxit rēximus rēxistis rēxērunt	rēxerim rēxeris rēxerit rēxerimus rēxeritis rēxerint	<i>Gerundium.</i> <i>N. Acc.</i> regendum <i>Gen.</i> regendī <i>D. Abl.</i> regendō
<i>Futurum et Perfectum.</i>	rēxero rēxeris rēxerit rēxerimus rēxeritis rēxerint		<i>Supīna.</i> rēctum rēctū
<i>Plūs quam Perfectum.</i>	rēxeram rēxerās rēxerat rēxerāmus rēxerātis rēxerant	rēxissem rēxissēs rēxisset rēxissēmus rēxissētis rēxissent	<i>Participia.</i> <i>Praesens.</i> regēns <i>Futurum.</i> rēctūrus

Cōniugātiō quārta similis est tertiae, nisi quod vōcālis prīncipālis est ī. Partēs prīncipālēs hūiusmodī sunt: audiō -īre, audīvī, audītum.

Tabula Temporum.

AM-ō		AMĀRE		AMĀV-ī		AMĀT-um	
Praesēns		Infinitivus praesēns Imperfectum subjunctivū modī	-m	Perfectum " et futurum Plūs quam perf. Modī Subiunctivū. Perf. Plūs quam perf. Infinitivus perf.		Supīnum Partic. Fut. Infīn. Fut. Vōx Passīva. Partic. Perf. Infīn. " Perf. Indic. Fut. et Perf. Indic. Plūs quam Perf. Indic. Perf. Sub. Plūs quam Perf. Sub.	-ūrus -ūrus esse -us -us esse -us sum " erō " eram " sim " essem
Futūrum	-ābō				-erō		
Imperfectum	-ābam				-eram		
Praesēns sub. modī	-em				-erim		
Imperātīvus	-ā				-issem		
Gerundium	-andum				-isse		
Partic. prae- sēns	-āns						
Tempora aliārum cōiugātiōnum simili modō ā partibus prīncipālibus sunt ducta, nisi quod in modō indicatīvō tempus futūrum est -am, -ēs, -et, et in modō subjunctivō tempus praesēns est -am, -ās, -at.							
Tempora vōcis passivae quae in hāc tabulā nōn sunt adhibita hunc in modum ā vōce activā facile dūcēs.				Singulariter.		Vōx Passīva.	
				Prīma persōna		-r	
				Secunda "		-ris†	
				Tertia "		-tur	
				Plūrāliter.			
				Prīma persōna		-mur	
				Secunda "		-mini	
				Tertia "		-ntur	
† -is in vōce activā cōn- iugātiōnis tertiae fit -eris in vōce passivā.							

eō, īre, īvī (iī), itum.			ferō, ferre, tulī, lātum.		
<i>Praesēns.</i>	<i>Futūrum.</i>	<i>Imperfectum.</i>	<i>Praesēns.</i>		
eō	ībō	ībam	ferō		
īs	ībīs	ībās	fers		
it	ībit	ībat	fert		
īmus	ībimus	ībāmus	ferimus		
ītis	ībitis	ībātis	fertis		
eunt	ībunt	ībant	ferunt		
<i>Imperātīvus.</i>	<i>Gerundium.</i>		possum, posse, potuī.		
ī, itō	Nōm. Acc. eundum			<i>Modus Indicātīvus.</i>	<i>Modus Subiūctīvus.</i>
itō	Gen. eundī				
īte, itōte	Dat. Abl. eundō				
euntō	<i>Participium praesēns.</i> iēns, euntis				
volō, velle, voluī nōlō, nōlle, nōluī mālō, mälle, mālui					
<i>Praesēns tempus indicātīvī modī.</i>					
volō	nōlō	mālō	<i>Praesēns.</i>	possum	possim
vīs	nōnvīs	māvīs		potes	possīs
volt	nōnvolt	māvolt		potest	possit
volumus	nōlumus	mālumus		possumus	possimus
voltis	nōnvoltis	māvoltis		potestis	possitis
volunt	nōlunt	mālunt		possunt	possint
<i>Praesēns tempus subiūctīvī modī.</i>					
velim	nōlim	mālim	<i>Futūrum.</i>	poterō	
velīs	nōlīs	mālīs		poteris	
velit	nōlit	mālit		poterit	
velīmus	nōlīmus	mālīmus		poterimus	
velītis	nōlītis	mālītis		poteritis	
velint	nōlint	mālint		poterunt	
			<i>Imperfectum.</i>	poteram	possem
				poterās	possēs
				poterat	posset
				poterāmus	possēmus
				poterātis	possētis
				possent	

fīō, fierī, factus sum.

<i>Tempus.</i>	<i>Modus Indicātivus.</i>	<i>Modus Subiūctivus.</i>	
<i>Praesēns.</i>	fīō fīs fit fīunt	fīam fīās fīat fīāmus fīātis fīant	<i>Infīnitivus.</i> <i>Tempus Praesēns.</i> } fierī.
<i>Futūrum.</i>	fīam fīes fīet fīēmus fīētis fīent		<i>Perfectum.</i> factus esse <i>Futūrum.</i> factum irī <i>Participium.</i>
<i>Imperfectum.</i>	fīēbam fīēbās fīēbat fīēbāmus fīēbātis fīēbant	fierem fierēs fieret fierēmus fierētis fierent	<i>Perfectum.</i> factus
<i>Perf.</i>	factus sum	factus sim	

INDEX VERBŌRUM

FĪNXIMUS puerōs iam didicisse haec verba : prōnōmina, prōnōminālia, praepositionēs, cōniūctionēs, numerālia omnia.

NŌMINA.

Aestās, aetās, ager, amīcus, animal, animus, annus, aqua, arbor, auxilium, avis, bōs, caelum, canis, caput, carmen, cāsus, causa, cēna, color, comes, corpus, cūra, cūstōs, dēns, diēs, dominus, domus, dōnum, dux, equus, fābula, figūra, finis, flūmen, frāter, frūx, fuga, gaudium, genus, grātiae, herba, homō, hōra, iānua, ignis, imperātor, ira, iter, iānua, iūdex, iuvenis, lapis, liber, littera, locus, magister, manus, mare, māter, mēnsa, metallum, modus, mora, morbus, mors, mūrus, nāsus, negōtium, nōmen, nox, nummus, oculus, officium, opus, ōrdō, ōs (ōris), ōs (ossis), pānis, pars, pater, pectus, pecūnia, pellis, pēs, poēta, pōns, puer, rēs, rēx, rūs, sella, senex, sēnsus, servus, sōl, sonus, soror, spatium, speciēs, tabula, tempus, terra, timor, turba, umerus, unda, urbs, uxor, verbum, via, vir, vīs, virēs, virtūs, volnus, vōx.

VERBA.

Accipiō, adsum, afficiō, agō, ambulō, aperiō, ascendō, attinēre ad, audiō, bibō, cadō, caedō, capiō, cēdō, cingō, claudō, cōgō, colō, cōnor, cōnsentiō, crēdo, crēscō, cūrō, currō, decet, dēcipiō, decorō, dēfendō, dēscendō, dēsistō, discō, doceō, doleō, dō, dūcō, edō, efficiō, emō, eō, faciō, ferō, fiō, fleō, fluō, frangō, fruor, fugiō, gaudeō, gerō, habeō, habitō, haereō, iaceō, iaciō, imperō, impōnō, incipiō, indūcō, induō, insum, intellegō, iungō, iubeō, laudō, legō, liberō, licet, loquor, lūdō, maneō, memini, misceō, mittō, mōnstrō, morior, moveō, nārrō, nāscor, nesciō, noceō, numerō, oportet, ōrnō, ōrō, pāreō, parō, pendō, perdō, persuādeō, petō, placeō, pōnō, poscō,

possum, praebeō, premō, proficīscor, pūgnō, pulsō, putō, quatiō, rapiō, recitō, reddō, redeō, relinquo, reperiō, respondeō, rīdeō, rogō, scribō, secō, sedcō, significō, sinō, soleō, spectō, spirō, stō, surgō, taceō, taedet, tangō, tegō, teneō, tendō, timeō, tollō, trahō, ūtor, vehō, vēndō, veniō, vertō, videō, vincō, vivō, vocō, volō (velle).

ADIECTIVA.

Ācer, aptus, bonus, calidus, certus, clārus, contrārius, crūdēlis, dignus, dives, dubius, dulcis, facilis, fessus, grātus, gravis, honestus, humilis, inānis, insānus, irātus, iustus, levis, longus, māgnus, malus, medius, mirus, miser, mollis, multus, niger, nōbilis, novus, parvus, plēnus, praesēns, pūblicus, pulcher, pūrus, rēctus, Rōmānus, ruber, sacer, saevus, sānus, sērus, similis, stultus, summus, tacitus, tālis, tūtus, validus, varius, vērus.

ADVERBIA.

Anteā, bene, breviter, celeriter, certē, cūr, deinde, diū, diligenter, ferē, forte, fortāsse, herī, igitur, interdum, intus, iterum, ita, longē, male, māne, nimis, nunquam, nunc, ōlim, omnīnō, paene, plērumque, posteā, repente, retrō, semper, sērō, saepe, tandem, valdē, vix, ūsque.

abdicō, -āre ; *aliquā rē sē abdicāre* = aliquam rem omittere, dēpōnere, cēdere ab aliquā rē.
 abeō, -īre, -īvī (-īī), -itum ; ex hōc locō in alium eō.
 abripiō, -ere, -ripuī, -reptum ; ab aliquō rapiō.
 abrōdō, -ere, -sī, -sum ; ab aliquā rē rōdō.
 abscidō, -ere, -cidī, -cīsum ; ab aliquā rē secō.
 abstineō, -ēre, abstinuī, abstentum ; ā cibō mē abstineō sī nōn edō.
 abstrahō, -ere, -trāxī, -tractum ; ab aliquō trahō.
 absum, -esse, āfuī ; nōn adsum.
 accelerō, -āre ; celerius īre faciō, vel cōgō.
 accidō, -ere, accidī ; id accidit quod cāsū, vel forte, fit.

accumbō, -ere, -cubuī, -cubitum ; iaceō.
 accurrō, -ere, accurrī, accursum ; ad aliquem locum currō ; currō est celeriter eō, fēstīnō.
 accūsō, -āre ; apud iūdicēs aliquem scelus admisisse affirmō. Sī quis "Hominem," inquit, "interfēcistī," mē ut sicārium accūsāt.
 addūcō, -ere, -dūxī, -ductum ; dūcō ad.
 adeō ; ita.
 adeō, -īre, -īvī, -itum ; eō ad.
 adferō, -ferre, attulī, allātum ; ad aliquem ferō vel portō.
 adhibeō, -ēre ; habeō, mōnstrō, praestō.
 admīror, -ārī ; id quod mīrābile est admīror.

adportō, -āre ; portō ad.
 adstō, -stāre, -stiti ; prope
 aliquem stō.
 adultus est is quī iam nōn
 crēscit ; homō.
 āēr, āēris (*m.*) ; āēra spirāmus et
 respirāmus ; sine āēre vivere
 nōn possumus.
 Aesōpus, -ī (*m.*) ; fābulārum
 scriptor.
 aestus, -ūs (*m.*) ; ārdor ; mōtus
 aquae, sanguinis, maris,
 cēterōrum.
 affigō, -ere, -fixī, -fixum ; iungō.
 affirmō, -āre ; dicō.
 aggredior, -ī, -grēssus sum ;
 impetum faciō in, contrā
 aliquem currō.
 agitō, -āre ; quatiō.
 āgnōmen, -inis (*n.*) ; nōmen
 quod aliī nōminī additum
 est.
 āgnōscō, -ere, -nōvī, -nitum ;
 quis vel quālis sit intellegō.
 agricola, -ae (*m.*) ; quī agrōs
 colit.
 āiō ; dicō *ita*, nōn negō.
 aliquantulum ; nōn multum.
 aliter ; aliō modō.
 alligō, -āre ; vinciō.
 alloquor, -ī, allocūtus sum ;
 loquor cum aliquō.
 amiciō, -īre, -icui vel -ixī,
 -ictum ; vestēs induō.
 amputō, -āre ; partem abscidō.
 angō, -ere, ānxi, ānctum vel
 ānxum ; iugulum comprimō.
 animadvertō, -ere, -vertī,
 -versum ; animum ad aliquid
 vertō ; percipiō ; videō.
 anus, -ūs (*f.*) ; fēmina multōs
 annōs nāta ; fēmina prōvectae
 aetātis.
 appellor, -ārī ; nōmen est
 mihi.
 appōnō, -ere, -posuī, -positum ;

ad aliquem pōnō ; praeipue,
 in mēnsā pōnō.
 appropinquō, -āre ; eō ad.
 arātrum, -ī (*n.*) ; instrūmentum
 quō agrōs arāmus. Vidē
 pāginam tricēsimum sextam.
 arbitror, -ārī ; putō.
 arceō, -ēre, arcui ;
 dēfendō ; in con-
 trāriam partem
 vertō.
 arcus, -ūs (*m.*).
 ardeō, -ēre, ārsī, ār-
 sum ; calidus sum.
 ārdor, -ōris (*m.*) ; vīs
 sōlis, ignis, cēte-
 rarumque rerum calidarum.
 argenteus, -a, -um ; id est
 argenteum quod ex argentō
 factum est.
 argentum, -ī (*n.*) ; metallum
 albī colōris ex quō nummōs
 facimus.
 argilla, -ae (*f.*) ; terra mollis
 ex quā vāsa facimus.
 arō, -āre ; arātor arat agrum
 arātrō. Vidē pāginam tricēsi-
 mam sextam.
 arrideō, -ēre, -rīsī, -rīsum ;
 paene idem quod *rideō*.
 ars, -tis (*f.*) ; *ars grammatica*
 grammaticis libris continetur ;
 ars poētae est carmina com-
 pōnere, pīctōris pīctūrās
 pingere.
 artus, -ūs (*m.*) ; pars vel mem-
 brum corporis.
 as, assis (*m.*) ; nummus.
 asellus, -ī (*m.*) ; asinus ; animal
 omnium stultissimum quod
 longās habet aurēs.
 asser, -eris (*m.*) ; vidē lecticam
 apud pāginam vicēsimum
 octāvam.
 assurgō, -ere, -surrēxi, -sur-
 rēctum ; surgō.

ātrium, -iī (n.); māgna cella in mediā parte domūs. Vidē pāginam quārtam.

attendō, -ere, -tendī, -tentum; valdē tendo, vertō ad; *animum attendere* est animum ad aliquid advertere. Advertō = vertō ad. Attentō animō = summā cūrā.

auferō, -ferre, abstulī, ablātum; ab aliquō rapiō.

aufugiō, -ere, -fūgī; ab aliquō fugiō.

aura, -ae (f.); ventus lēnis vel mollis; āēr.

auris, -is (f.); id quō audimus.

āvellō, -ere, -vulsī (-vellī), -vulsum; abripiō; vī abstrahō.

avidē; adverbium ab adiectivō *avidus* ductum.

avidus, -a, -um; is est avidus quī nimis edit.

avunculus, -ī (m.); mātris frāter.

āxis, -is (m.); pars currūs vel raedae cui rotae iunguntur.

Bacchae, -ārum (f.); fēminae quae saliunt dum sacra Bacchī honōris causā agunt.

Bacchus, -ī (m.); deus vīnī.

baculum, -ī (n.); senex infirmus dum ambulat baculum sēcum portat quō facilius prōgrediātur.

balneum, -ī (n.); stāgnum in quō natāre licet. Vidē pāginam quārtam decimam.

benignus, -a, -um; contrārium quam *crūdēlis*.

brācae, -ārum (f.); vidē pāginam septimam decimam.

būbula, -ae (f.); carō bovis.

caelātus, -a, -um; nōn pūrus

sed variīs figurīs ōrnātus et decorātus.

calceus, -ī (m.); quod pedibus induimus vel inducimus.

calculus, -ī (m.); lapis parvus.

capillātus; nōbilis. Hōc significat quia nōbilēs iuvenēs capillum longum habēbant. Capillus est id quod in capite crēscit.

carcer, -eris (m.); locus ubi malōs hominēs cūstōdimus.

carnifex, -icis (m.); quī hominēs damnātōs occīdit, vel interficit.

carō, carnis (f.); pars corporis mollior quae ossa quasi amittit. Carnem, pānem, piscēs edimus.

carpō, -ere, carpsī, carptum; capiō; colligō, rapiō.

cauda, -ae (f.); pars corporis quam hominēs nōn habent.

causidicus, -ī (m.); is quī causās agit et ōrātiōnēs ad iūdicēs habet.

caveō, -ēre, cāvī, cautum; cūrā adhibeō nē quid accidat. Dum magister appropinquat discipulī *Cavē* exclāmant. Cavē canem.

celebrō, -āre; diēs fēstōs celebrāmus.

cella, -ae (f.); pars domūs quattuor inter mūrōs.

cēnō, -āre; cēnam edō.

centuriō, -ōnis (m.); centum militum dux.

cernō, -ere, crēvī, crētum; percipiō, videō.

certus, -a, -um; nōn dubius.

cēssō, -āre; dēsistō.

cēterī, -ae, -a; omnēs aliī.

cēterum; sed.

cibus, -ī (m.); quicquid edimus.

circiter ; circā.
 circumdō, -are, -dedī, -datum ;
 cingō.
 clāmō, -āre ; magnā vōce
 loquor.
 claudicō, -āre ; nōn bene am-
 bulō. Claudicāmus sī pedēs
 nōbīs sunt laesī.
 claudus, -a, -um ; claudus est
 is quī claudicat.
 cōgnōscō, -ere, -nōvī, -nitum ;
 reperiō.
 colligō, -ere, -lēgī, -lēctum ;
 ūnum in locum pōnō.
 collum, -ī (n.) ; pars corporis
 in quā situm est caput.
 colōnia, -ae (f.) ; hominēs quī
 in aliam terram migrant colō-
 niam faciunt, vel colōniam
 dēdūcunt.
 coma, -ae (f.) ; crīnis vel capil-
 lus ; id quod summō in capite
 crēscit.
 comedō, -ere, -ēdī, -ēsum ;
 omnīnō dēvorō.
 comitor, -ārī ; eō cum aliquō ;
 comes eī sum.
 comminus ; contrārium quam
 ēminus.
 compōnō, -ere, -posuī, -posi-
 tum ; faciō, scribō.
 comprehendō, -ere, -prehendī,
 -prehensum ; intellegō ; capiō
 aliquem ut in carcerem eum
 iaciam.
 comprimō, -ere, -pressī, -pres-
 sum ; vehementer premō.
 computō, -āre ; numerō.
 conciliō, -āre ; *conciliāre mihi*
amicōs = parāre mihi amicōs.
 concipiō, -ere, -cēpī, -ceptum ;
scelus concipiō = scelus faciō.
 conclāve, -is (n.) ; cella.
 condiscipulus, -ī (m.) ; quī
 mēcum discit.
 condūcō, -ere, -dūxī, -ductum ;

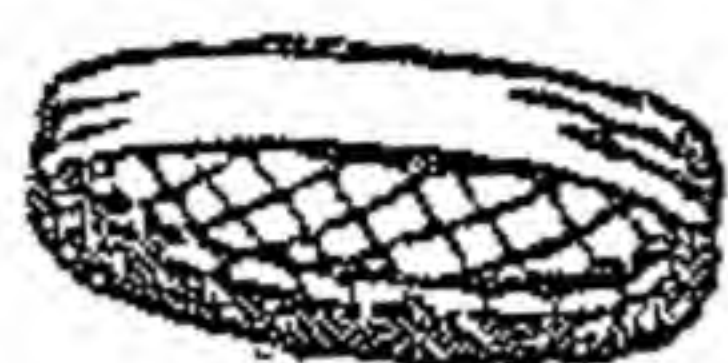
pecūniam alicuī solvō ut
 aliquā rē mihi ūtī liceat.
 cōnferō, -ferre, -tulī, -lātum ;
 sē cōnferre = ire.
 cōfundō, -ere, -fūdī, -fūsum ;
 paene idem quod misceō.
 cōniciō, -ere, -iēcī, -iectum ;
 iaciō contrā.
 cōnsciū mihi sum ; sciō mē
 aliquid fēcisse.
 cōnsēsus, -ūs (m.) ; cum
 omnēs cōnsentiunt, vel idem
 putant, est cōnsēsus.
 cōnsidō, -ere, -sēdī, -sessum ;
 inter aliōs sedeō.
 cōnsignō, -āre ; nōmen meum
 scribō.
 cōnsilium, -iī (n.) ; modus vel
 ratiō aliquid agendī.
 cōnspiciō, -ere, -spexī, -spec-
 tum ; videō.
 cōstituō, -ere, -uī, -ūtum ; in
 animō habeō.
 cōsul, -ulis (m.) ; summus
 apud Rōmānōs magistrātus.
 cōsūmō, -ere, -sūmpsi, -sūmp-
 tum ; ita ūtor aliquā rē ut
 nihil maneat.
 contendō, -ere, -tendī, -tentum ;
 fēstinō ad ; *cum aliquō con-*
tendō = contra eum pūgnō.
 contineō, -ēre, -tinuī, -tentum ;
 intus habeō.
 convīva, -ae (m. f.) ; quī apud
 eandem mēnsam cēnant con-
 vivae sunt.
 coquō, -ere, coxī, coctum ; ignī
 vel aquā calidā cibum ad
 cēnam parō.
 coquus, -ī (m.) ; is quī cibum
 coquit.
 cottidiē ; diem ex diē, per
 omnēs diēs.
 crepundia, -ōrum (n.) ; rēs
 quae sī quatitur sonum facit.
 Infāntēs crepundiis māximē

gaudent; itaque cum vā-
giunt crepundia quatinus.

crēta, -ae (f.); rēs quaedam
alba quā in tabulā
nigrā scribimus.

crībrum, -ī (n.).

crūs, crūris (n.).

crūstulum, -ī (n.);
dulce cibī genus;
puerī crūstula
edere amant.

cubiculum, -ī (n.); cella ubi
dormimus.

cubō, -āre, cubuī, cubitum;
in lectulō recumbō ut dor-
miam.

culīna, -ae (f.); locus ubi
coquus cibum coquit.

culter, -trī (m.); id quō aliquid
secāmus.

cupiō, -ere, -ivī (-iī), -itum;
volō.

cūrīosē; cum cūrā; māgnā
cūrā.

currus, -ūs (m.); curribus
vehimur.

cursus, -ūs (m.); *verbum* est
currō; *nōmen* est *cursus*.

curūlis, -e; sella curūlis est
sella magistrātūs.

cūstōdiō, -īre; cūstōs cūstōdit.

daedalus, -a, -um; variū colōris.

damnō, -āre; condemnō; iū-
dicēs scelerātōs damnant,
poenās ab eis sūmunt.

damnum, -ī (n.); sī quid perdō
damnum patior; sī quid lae-
ditur damnum accipit.

dēbeō, -ēre; oportet mē.

dēcēdō, -ere, -cēssī, -cēssum;
cēdō; ē locō mē moveō, mē
recipiō.

dēcertō, -āre; pūgnō, contrā
aliōs contendō.

decōrus, -a, -um; decōrum est
id quod decet.

dēiciō, -ere, -iēcī, -iectum; ad
terram iaciō; praecipitō.

dēlectō, -āre; gaudium praestō;
delector = gaudeō.

dēnique unum ex adverbīis est
quōrum est seriēs primō,
deinde, dēnique, postrēmō.

dēpōnō, -ere, -posuī, -positum;
pōnō, omittō, abiciō.

dētrahō, -ere, -trāxī, -tractum;
abstrahō, capiō ab.

dēversōrium, -iī (n.); taberna,
stabulum; locus quō ē viā
devertimus cum domum ante
noctem pervenire nōn pos-
sumus.

dēvorō, -āre; edō celeriter;
cōnsūmō.

difficilis, -e; nōn facilis.

digitus, -ī (m.); pars manūs
vel pedis; vigintī igitur
digitōs habeō, decem in
manibus, in pedibus de-
cem.

dīmittō, -ere, -misi, -missum;
abire iubeō.

discēdō, -ere, -cēssī, -cēssum;
idem quod recēdō.

dispōnō, -ere, -posuī, -positum;
ex ōrdine pōnō.

domina, -ae (f.); uxor dominī.

dōnō, -āre; dō.

dormiō, -īre; nocte in lectulīs
dormimus cum claudimus
oculōs.

dubitō, -āre; nōn prō certō
habeō.

dubius, -a, -um; contrārium
quam certus. *Nōmen* est
dubium.

dulce adverbium est; *adiec-
tīvum* est *dulcis*.

ecce ; vidē, spectā. Exclā-
mātiō est.
effugiō, -ere, -fūgī ; fugiō ex
aliquō locō.
ēgredior, -ī, -grēssus sum ; exeō.
ēgregius, -a, -um ; optimus,
eximius.
ēminus ; longē, ex longinquō,
ex longō spatiō.
ēmittō, -ere, -mīsī, -mīssum ;
mittō vel iaciō ex aliquā rē.
epistula, -ae (*f.*) ; aliquid
scriptū quod aliī mittimus.
eques, -itis (*m.*) ; miles quī ex
equō pūgnat.
equidem ; ego quidem ; ego
prō meā parte.
errō, -āre ; nōn rēctē putō, vel
faciō.
ēasca, -ae (*f.*) ; parva pars cibī.
Cibus est id quod edimus.
ēvādō, -ere, -vāsī, -vāsum ;
effugiō.
ēveniō, -īre, -vēnī, -ventum ;
accidō.
ēvolō, -āre ; volō ex. Volō =
per āera mē moveō ; avis vel
volucris volat.
excipiō, -ere, -cēpī, -ceptum ;
capiō ; alicuī rei obstō quō-
minus cadat.
excitō, -āre ; efficiō ut aliquis
expergiscātur.
exclāmō, -āre ; subito clāmō,
loquor māgnā vōce.
excruciō, -āre ; vexō, ita per-
turbō ut paene interficiam
aliquem.
exemplum, -ī (*n.*) ; id quod
imitārī dēbēmus.
exercitus, -ūs (*m.*) ; multi
ūnō sub duce militēs.
exhauriō, -īre, -hausī, -haus-
tum ; exhauriō aquam cum
omnem bibō.
expergiscor, -ī, experrēctus

sum ; ex somnō excitor ; ē
lectulō surgō.
expōnō, -ere, -posuī, -positum ;
clārum vel plānum faciō, ex-
plicō.
exsanguis, -e ; sine sanguine.
expectō, -āre ; expectō dōnec
aliquis redeat ; maneō.
exstinguō, -ere, -stīnxī, -stīnc-
tum ; exstinguimus ignem
aquā.
extrahō, -ere, -trāxī, -tractum ;
ex aliquā rē trahō.
facētia, -ārum (*f.*) ; verba
quae risum nōbīs movent.
faenum, -ī (*n.*) ; cibus equī ;
grāmen sōle tostum.
fāma, -ae (*f.*) ; id quod dē
aliquō dīcitur ; quod dē mē
ipsō audiō.
fatigātus, -a, -um ; fessus.
febris, -is (*f.*) ; morbus quī
corpus nunc calidum nunc
frigidum reddit.
fēlēs, -is (*f.*) ; animal domesti-
cum quod canis ōdit.
fēmina, -ae (*f.*) ; pater est vir,
māter fēmina.
fenestra, -ae (*f.*) ; in mūrīs
sunt fenestrae per quās lūx
intrat.
ferāx, -ācis ; fertilis ; ferāx est
arbor quae multās prōcreat
frūgēs.
fēriae, -ārum (*f.*) ; diēs fēstī
quibus lūdum nōn frequen-
tāmus.
feriō, -īre ; pulsō, percutiō.
ferula, -ae (*f.*) ; instrūmen-
tum quō magister puerōs
pūnit.
ferveō, -ēre, ferbuī ; calidus
sum.
fēstinō, -āre ; celeriter rem
agō.

figō, -ere, fīxi, fīctum ;
faciō.

flāgitō, -āre ; vehementer
poscō.

flō, -āre ; ventus flat.

flūctus, -ūs (m.) ; unda.

focus, -ī (m.) ; locus ubi solet
fierī ignis.

follis, -is (m.) ; pila ventō in-
flāta vel plēna.

forēs, -um (f.) ; iānuā quae
duās habet partēs ; aliter
valvae.

forte ; cāsū ; ut accidit.

fortis, -e ; validus. Herculēs
erat fortis, immō vērō fortis-
simus.

forum, -ī (n.) ; locus apertus
in mediā urbe situs circum
quem stant tabernae.

fragmentum, -ī (n.) ; pars
parva.

frāterculus, -ī (m.) ; frāter
parvus.

frequēns, -tis ; frequentēs sunt
multī.

frequentō, -āre ; identidem eō
atque redeō.

frōns, -dis (f.).

frūstrā cōnōr facere
quod facere nōn
possum.

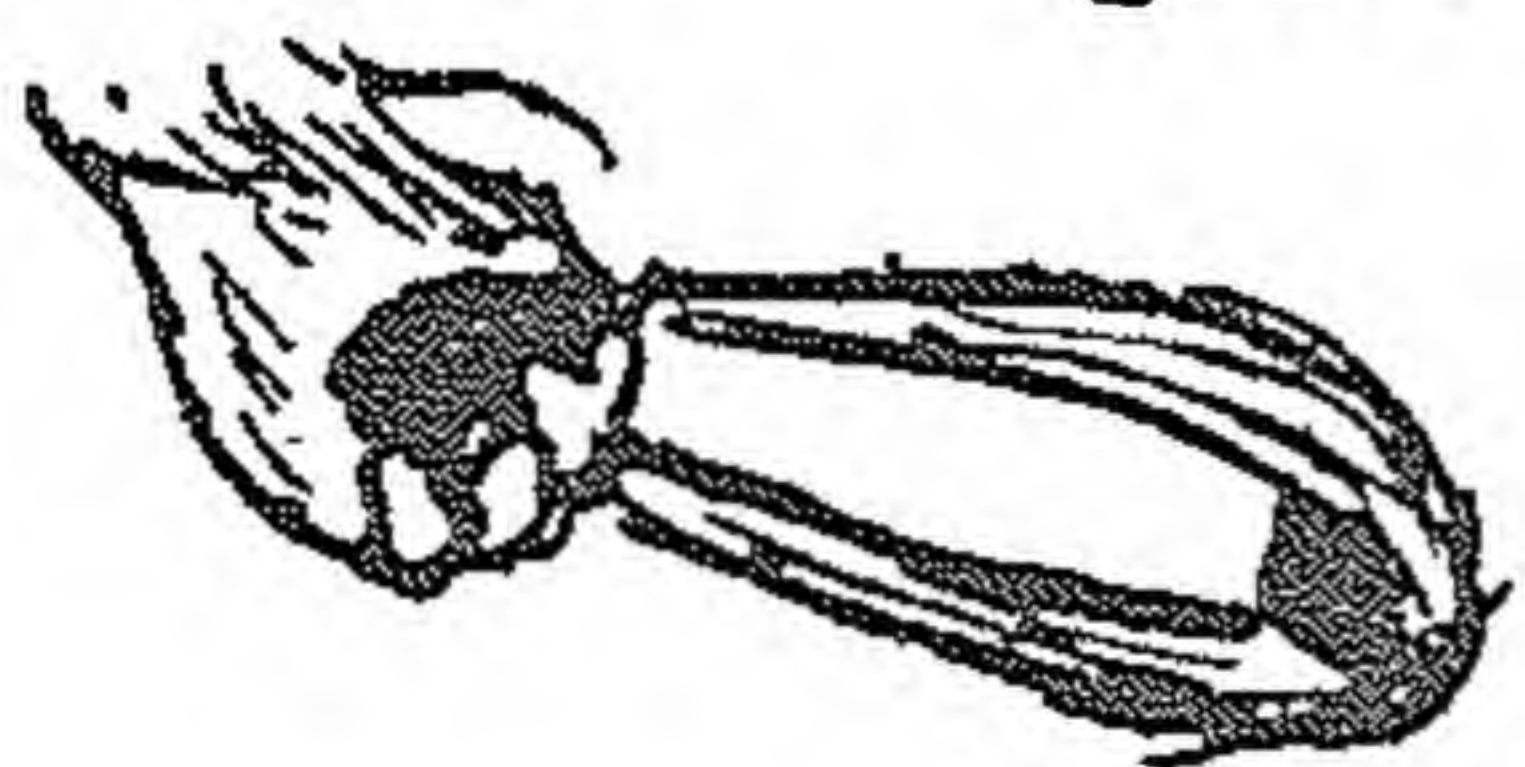
fugāx, -ācis ; is est
fugāx quī celeriter
fugit.

fugō, -āre ; aliquem
in fugam vertō.

fulcrum, -ī (n.) ;
pars superior et
quasi caput lectī.

funda, -ae
(f.).

funditor,
-ōris (m.) ;
quī fundā
ūtitur.

fūnis, -is
(m.).

fūr, fūris
(m.) ; is

quī quod

nōn est suum capit.

furcifer, -erī (m.) ; homō scele-
rātus.

furō, -ere, -uī ; saeviō, rabidus
sum.

fūrtum, -ī (n.) ; scelus quod
fūr admittit.

galea, -ae (f.). Vidē pāginam
septimam decimam.

gallus, -ī (m.).

genae, -ārum
(f.) ; partēs ōris
inter quās est
nāsus.

gestō, -āre ;
portō.

gladius, -ī (m.).
Vidē pāginam

septimam decimam.

glāns, glandis (f.) ; lapis quem
ē fundā mīttimus.

Graecus, -a, -um ; quī Graeciam
habitat.

grammaticē ; quōmodo ma-
gister grammaticus rem
expōnere solet.

grammaticus liber omnia dē
verbis docet.

grassor, -ārī ; saeviō, saevus
sum.

grātia, -ae (f.) ; amīcitia,
favor ; *in grātiā cum aliquō*
redeō = iterum amīcus eī fiō.

Amīcitia inter amīcōs est.

grātus, -a, -um ; nōn molestus.

grex, gregis (m.) ; turba vel
animālium vel hominum.

gustō, -āre ; edō.

gustus, -ūs (m.) ; prima pars
cēnae.

habitus, -ūs (*m.*); speciēs vestium quās gerimus.

hostis, -is (*m.*); quī contrā patriam nostram pūgnat.

hūc; ad hunc locum.

hūiusmodī; scīlicet *hūius* modī, tālis.

ictus, -ūs (*m.*); id quod tibi dō sī tē pulsō. *Feriō, pulsō* sunt verba, *ictus* est nōmen.

identidem; saepe, iterum atque iterum.

īdūs, -uum (*f.*); diēs mēnsis aut tertius decimus aut quīntus decimus.

iēiūnus, -a, -um; iēiūnus est is quī edere volt.

ignōrō, -āre; nōn sciō.

imāgō, -inis (*f.*). Vidē pāginam vicēsimum secundam.

imitōr, -ārī; aliquid alicuī simile facere cōnor.

immittō, -ere, -misi, -missum; impōnō; iaciō in.

impedimenta, -ōrum (*m.*); omnia quae nōbiscum portāmus dum iter facimus.

impediō, -ire; obstō.

impetus, -ūs (*m.*); vīs alicūius currentis.

impluvium, -ī (*n.*); locus in mediō ātriō situs in quem aqua dēcaelō cadit; quasistāgnū parvum. Vidē pāginam quārtam.

improbis, -a, -um; malus, scelestus.

imprōvisus, -a, -um; nōn prōvisus; *ex imprōvisō* = subitō.

īmus, -a, -um; contrārium quāsummus.

incidō, -ere, -cidi, -cāsum; cadō in.

incultus, -a, -um; nōn cultus; paene idem quod rudis.

incumbō, -ere, -cubui, -cubitum (*dat.*); operam dō.

indō, -ere, -didi, -ditum; dō, addō.

infāmis, -e; quī malam famam habet.

infāns, -antis (*m. f.*); puer parvus vel puella parva. Infāns loquī nōn potest.

infēstus, -a, -um; nōn tūtus; infēstus est locus ubi grassantur latrōnēs.

infīnitus, -a, -um; sine fine, aeternus, diūturnus.

infirmus, -a, -um; nōn validus.

ingredior, -ī, -grēssus sum; intrō.

inhaereo, -ēre, -haesi, -haesum; haereō in aliquā rē.

initium, -ī (*n.*); contrārium quāsum finis.

inquit; dicit vel dixit.

insalūbris, -e; nōn salūbris, nōn sānus.

inserō, -ere, -serui, -sertum; impōnō, immittō.

inspiciō, -ere, -spexi, -spectum; spectō.

intempestā nocte; mediā nocte.

interficiō, -ere, -feci, -fectum; caedō.

intrō, -āre; eō in.

intrōducō, -ere, -dūxi, -ductum; dūcō in.

inūsitātus, -a, -um; novus, mirus.

inveniō, -ire, -veni, -ventum; reperiō; quasi *in rem veniō*.

irācundus, -a, -um; irā plēnus.

irāscor, -ī, irātus sum; irātus sum.

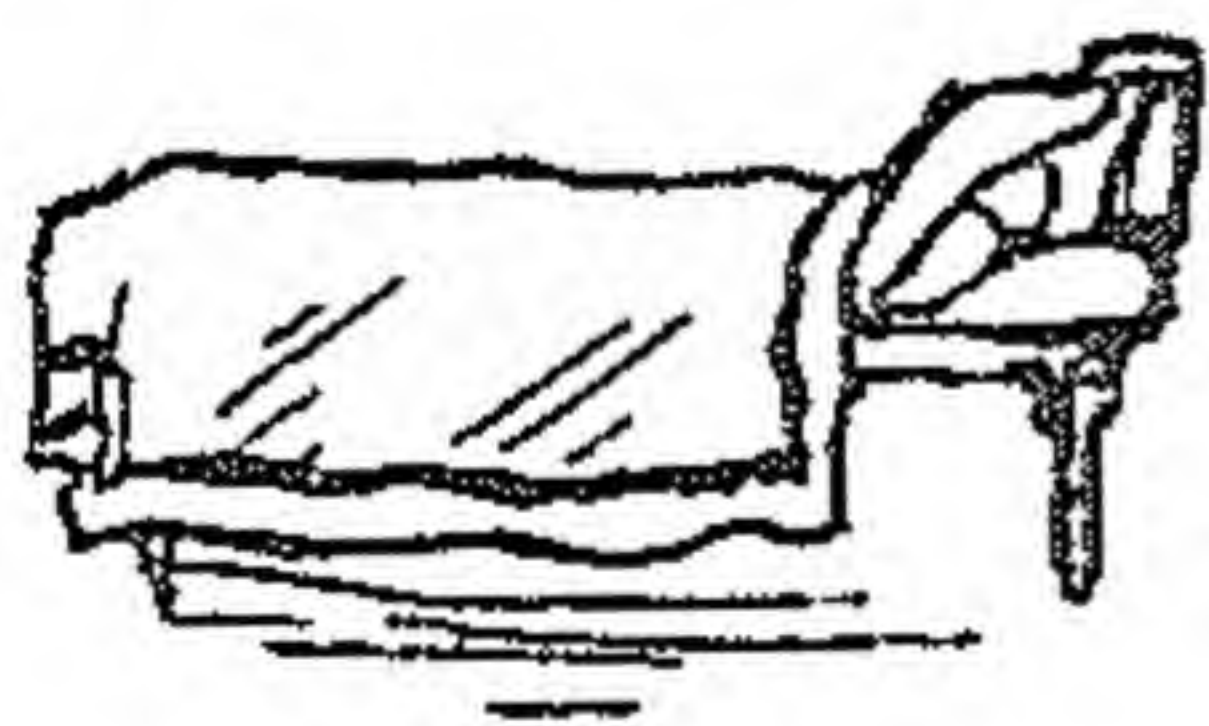
itaque; hanc ob rem, igitur.

iūcundus, -a, -um; is qui iūcundus est placet mihi.
iugulum, -ī (n.); pars corporis inter caput et umerōs.
iūrō, -āre; affirmō. Nōs Anglī dum iūrāmus librum sacrum manū tenēmus.
iūs, iūris (n.); potestās quam oportet nōs habēre.
iūssum, -ī (n.); quod iubeō.
iuventūs, -tūtis (f.); aetās iuvenum.

Kalendae, -ārum (f.); primus diēs mēnsis.

labor, -ōris (m.); negōtium quod fessōs reddit hominēs.
labōrō, -āre; doleō, dolōrem sentiō. *Ē ventre labōrō*, dolōrem in ventre sentiō.
labrum, -ī (n.); pars ōris quae dentēs tegit.
lac, lactis (n.); vacca lac nōbīs dat.
laedō, -ere, -sī, -sum; noceō, efficiō ut aliquis doleat.
lanius, -ī (m.); quī animālia trucidat, vel interficit, vel caedit, quōrum carnem vēndit.
lassus, -a, -um; fessus.
latrō, -ōnis (m.); fūr.
lavō, -āre, lāvī, lavātum (lautum vel lōtum); aquā purgō.
lectīca, -ae (f.). Vidē pāginam vicēsīnam octāvam.
lectīcārius, -ī (m.); quī aliquem lectīcā gestat.

lectulus, -ī (m.); lectus parvus.
lectus, -ī (m.).
legūmen, -inis (n.); herba quam edimus.

lētum, -ī (n.); nex, mors.

levō, -āre; levius aliquid faciō.
Liber, -erī (m.); Bacchus, deus vinī.

litterārius, -a, -um; adiectivum dē nōmine *littera* ductum. *Lūlus litterārius* est locus in quō litterās discimus.

loculī, -ōrum (m.); rēs in quā pecūniam aliāsque rēs habēmus. Puerī librōs in oculis ad lūdum portant.

lōrica, -ae (f.). Vidē pāginam septimam decimam.

lūsus, -ūs (m.); lūsum lūdīmus. Verbum est *lūdō*, nōmen *lūsus*.

lūx, lūcis (f.); lūmen; id quod sōl dat; diē est lūx, nocte nōn est.

macellum, -ī (n.); locus ubi multae sunt tabernae ēquibus carnem, legūmina, aliāsque rēs emimus.

magistrātus, -ūs (m.); quī negōtia pūblica cūrat.

maledīcō, -ere, -dīxī, -dictum (dat.); mala verba dīcō.

mālum, -ī (n.).

maritus, -ī (m.); cui est uxor.

Pater tuus est maritus tuae māt̄ris.

memoria, -ae (f.); pars mentis quā meminimus.

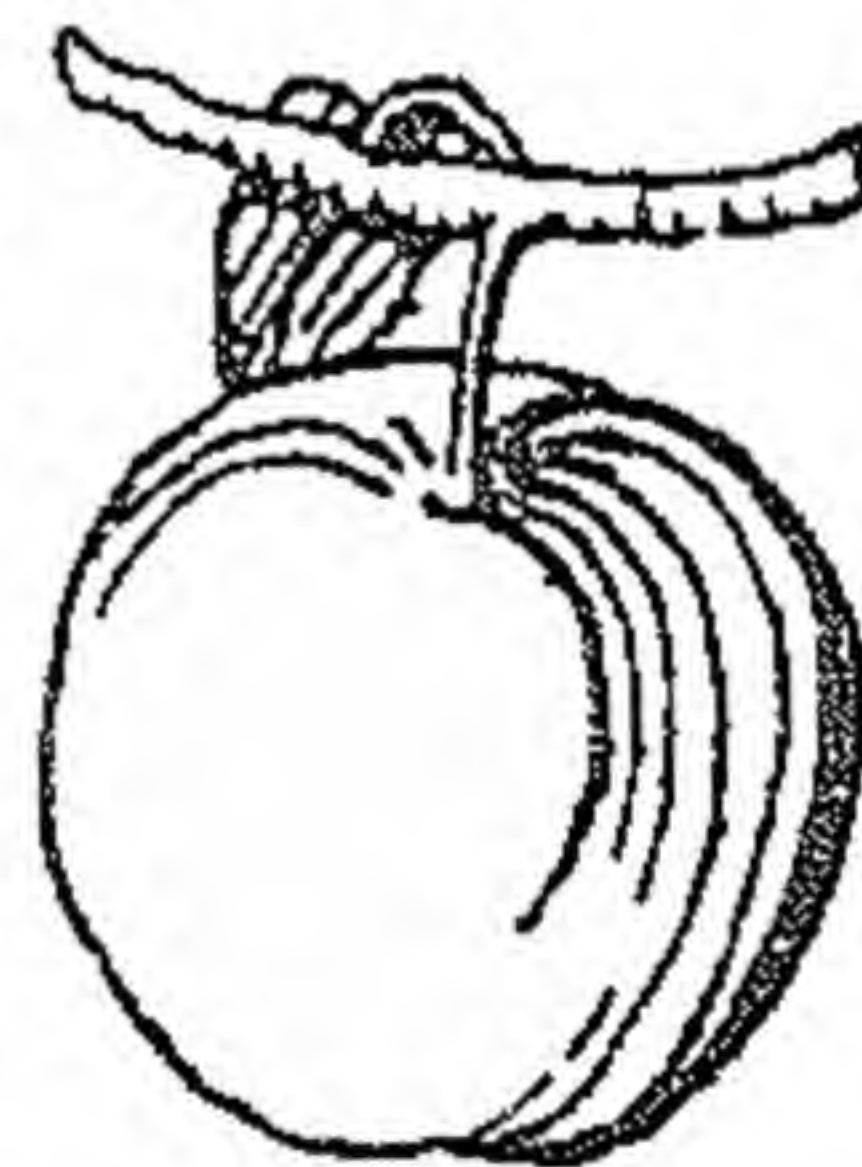
mēns, mentis (f.); animus.

mereor, -ērī, meritus sum; dignus sum aliquā rē.

merīdiē; mediō diē.

metuō, -ere, -uī, -ūtum; timeō.

migrō, -āre; in alium locum abeō.

mīles, -itis (*m.*); homō qui
pūgnat et patriam dēfendit.
Vidē pāginam septimam
decimam.

mīrābilis, -e; mīrus; id quod
admīror est mīrābile.

mīror, -ārī; intellegere nōn
possum.

molestus, -a, -um; pessimus;
homō molestus mihi dis-
plicet; incommodō mihi est.

mordeō, -ēre, inomordī, mor-
sum; dentibus mordēmus
aliquid.

moror, -ārī; moram faciō;
nōn fēstīnō.

mox; post breve tempus;
brevis.

muliebris, -e; fēmineus; ad
mulierēs vel fēminās at-
tinēns.

multitūdō, -inis (*f.*); māgna
hominum turba.

mūs, mūris (*m.*); animal par-
vum quod fēlēs grātō animō
interficiunt eduntque.

Mūsae, -ārum (*f.*); deae car-
minum.

mūtuus, -a, -um; propriē id
quod ad multōs attinet est
mūtuum. *Mūtuum aliquid
dō est aliquid dō quod oportet
tē postea mihi reddere.*

nārrātiō, -ōnis (*f.*); id quod
nārrō.

nātālis, -e; *nātālis diēs* est
diēs quō nātus est aliquis.

natō, -āre; in aquā quasi
currō et manibus et pedibus
ūsus.

necesse est; oportet.

nefārius, -a, -um; scelestus.

nēquam; nefārius.

nescioquis; aliquis.

nihil; nulla rēs.

nitor, -ōris (*m.*); splendor;
fulgor; sōl clārō nitōre rīdet.
nocēns, -entis; nōn innocēns;
is quī rē vērā scelus admisit
nocēns est.

nōlō, nōlle, nōluī; nōn volō.

nōnnumquam; nōn num-
quam; interdum.

nūdius tertius; abhinc tribus
diēbus.

nūgae, -ārum (*f.*); nullius
mōmentī rēs; rēs inānēs.

nūtrīcius, -ī (*m.*); tūtor vel
cūstōs aliōrum.

obdormiō, -īre, -īvī, -ītum;
dormīre incipiō.

oblīvīscor, -ī, oblitus sum
(*gen.*); nōn meminī; mem-
oriā nōn teneō.

oboediō, -īre (*dat.*); pāreō.

obstō, -āre, -stitī, -stātum
(*dat.*); impediō; nōn sinō.

obtineō, -ēre, -tinuī, -tentum;
habeō; teneō.

obvius fiō alicuī; accurrō;
alicuī occurrō; dum per viam
eō aliquem inveniō.

occāsiō, -ōnis (*f.*); oppor-
tūnitās; facultās; potestās;
occāsiōnem alicūius rei fa-
ciendae habeō sī eam facere
possum.

occupō, -āre; rapiō; capiō.

Octōber, -ris; mēnsis octāvī.

ōdī, ōdisse; contrārium quam
amō.

offendō, -ere, -dī, -sum; ita
currō ut aliquem corpore meō
feriam.

omittō, -ere, -mīsī, -mīssum;
praetereō, trānseō, neglegō.
*Lūdum omittō est lūdum nōn
frequentō.*

omnis, -e; cūctus; ūnusquis-
que.

onus, -eris (*n.*); pondus; rēs gravis.

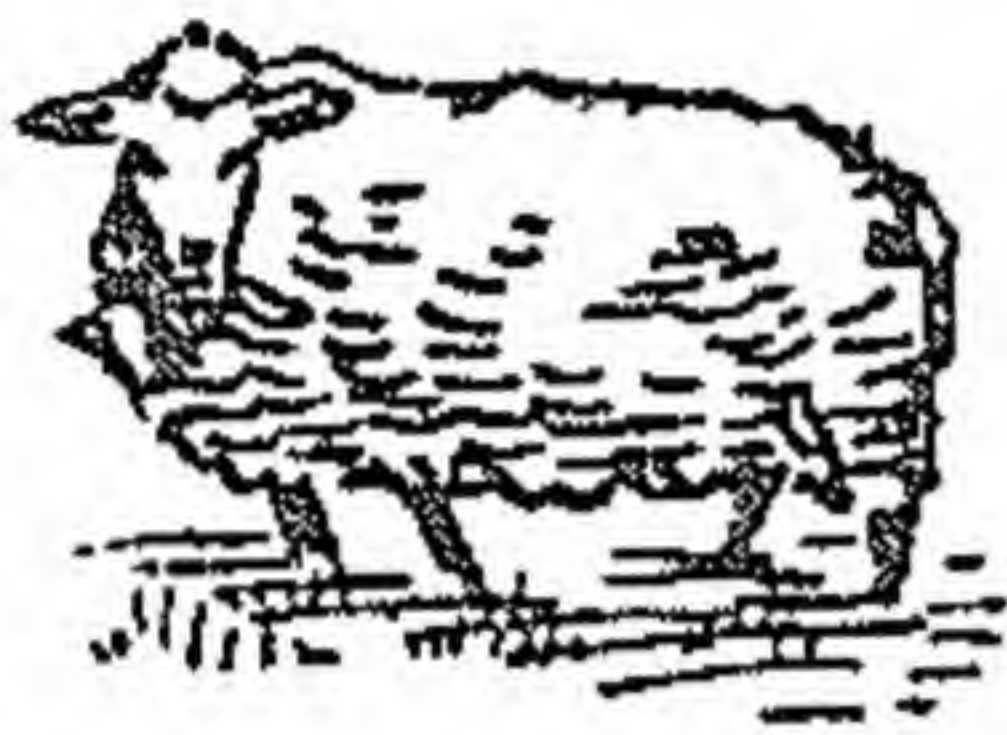
operam dō; rem diligenter agō.

opprimō, -ere, -pressī, -pressum; vī superō; ad terram dēiciō.

ōrātiō, -ōnis (*f.*); dum loquor ōrātiōnem faciō vel habeō.

ōrnātus, -ūs (*m.*); habitus.

ōtiōsus, -a, -um; quī ōtium agit; nūllis negōtiis occupātus.

ōtium, -ī (*n.*); contrārium quam negōtium.

ovīs, -is (*f.*).

ōvum, -ī (*n.*); ex quō pullus nāscitur.

paedagōgus, -ī (*m.*); servus quī cūstōs est puerōrum, quōs ad lūdum dūcit.

palleō, -ēre, -uī; pallidus sum; nūllum colōrem ōs habet.

palmes, -itis (*m.*); frōns vitis. pār, paris; similis, idem.

parcō, -ere, pepercī, parsum; veniam dō.

parēns, -entis (*m.f.*); māter et pater sunt parentēs.

pariō, -ere, peperī, partum; faciō, gignō; avis ōva parit.

parum; nōn satis.

pāstor, -ōris (*m.*); quī ovēs cūstōdit.

patior, -ī, passus sum; sinō, sentiō.

patria, -ae (*f.*); terra ubi nātus est aliquis.

patrōnus, -ī (*m.*); amicus et quasi cūstōs quī aliōs cūrat quibus auxilium dat; causidicus quī aliquem in iūdicio dēfendit.

pauca, nōn multa.

paulisper; breve tempus; nōn longum tempus.

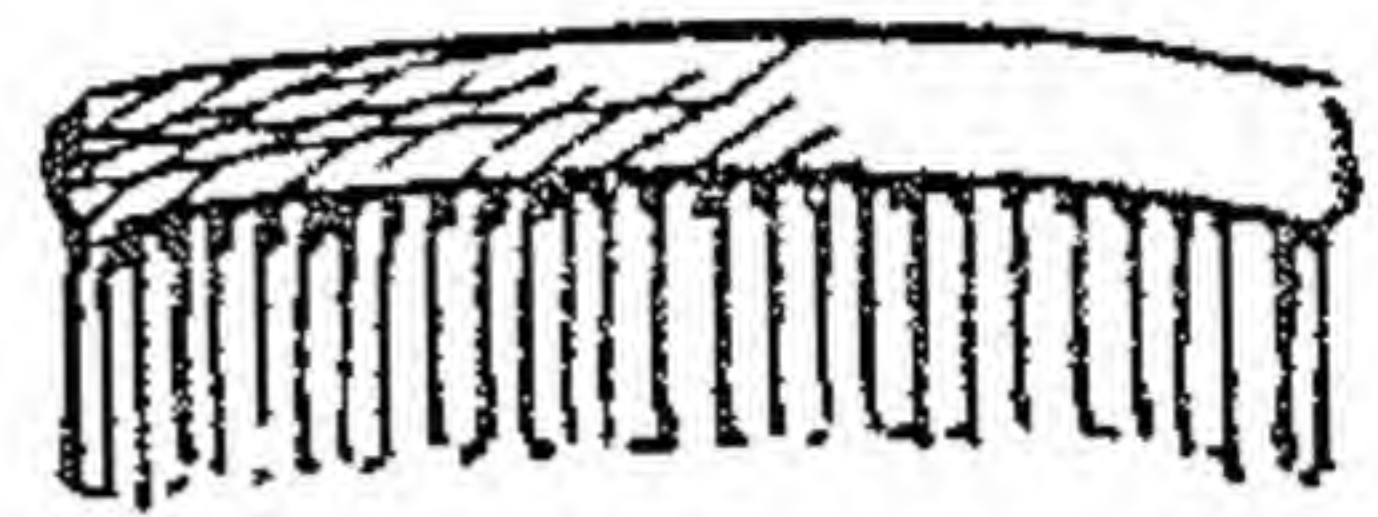
paulō; nōn multō.

pecten, -inis

(*m.*); id quō

comās pecti-

mus.

pectō, -ere,

pexī, pexum; aptum ōrdinem comīs praestō.

pēnsus, -ī (*n.*); opus domī factum.

percipiō, -ere, -cēpī, -ceptum; spectō, videō, intellegō.

percutiō, -ere, -cussī, -cussum; pulsō.

perficiō, -ere, -fēcī, -fectum; contrārium quam incipiō.

pergō, -ere, perrēxī, perrēctum; prōcēdō.

perlegō, -ere, -lēgī, -lēctum; ūsque ad finem legō.

persequor, -ī, -secūtus sum; sequor ūsque ad finem. Sequor = currō post aliquem.

perturbō, -āre; agitō; timor vel terror mentem perturbat.

pervenio, -īre, -vēnī, -ventum; veniō ūsque ad finem.

pēstilentia, -ae (*f.*); tempestās insalūbris.

pēstis, -is (*f.*); quicquid malī quod nōs vexat.

petasus, -ī (*m.*); id quod in capite gerō.

petitor, -ōris (*m.*); is quī aliquid ab homine accūsātō recipere cōnātur.

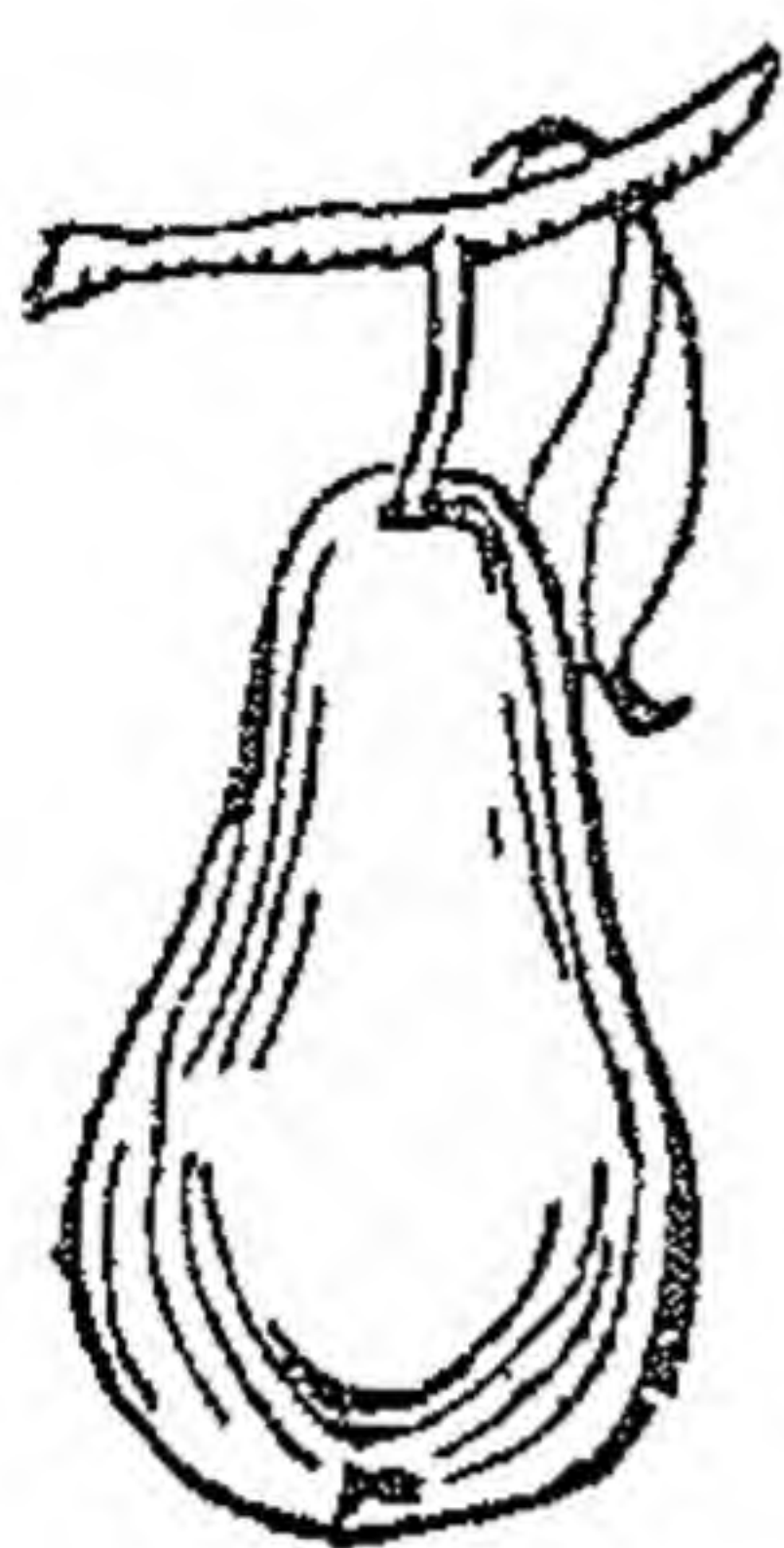
pila, -ae (*f.*).

pilum, -ī (*n.*). Vidē pāginam septimam decimam.

pingō, -ere, pīnxī, pīctum; alium colōrem alicuī rei dō.

pirum, -ī (n.).
piscīna, -ae (f.);
balneum. Vidē
pāginam quārtam
decimam.

pluit cum aqua dē
caelō dēcidit.

pluvia, -ae (f.);
aqua quae dē caelō
dēscendit; imber.

pōculum, -ī (n.); vās ē quō
bibimus.

poenās dō; pūnior. Contrā-
rium est *poenās sūmō*.

Pompēius, -ī (m.); vir clāris-
simus quī contrā Iūlium
Caesarem pūgnāvit.

porculus, -ī
(m.); porcus
parvus.

porcus, -ī
(m.).

porticus, -ūs (f.); locus colum-
nīs circumdatus.

portō, -āre; ferō, gerō.

posterus, -a, -um; quī postea
venit; *posterō diē*, diē
secundō.

potestās, -tātis (f.); *verbum* est
possum; *nōmen* est *potestās*.

prae mē ferō; praestō.

praecipitō, -āre; in caput
aliquem iaciō.

praeclārus, -a, -um; nōbilis,
clārus, illūstris.

praedicō, -ere, -dīxī, -dictum;
quāle futūrum sit aliquid
dicō.

praelēctiō, -ōnis (f.); prae-
lēctiō est dum magister in
lūdō docet.

praemium, -ī (n.); dōnum
quod ob virtūtem accipiō.

praeruptus, -a, -um; abscīsus,
abruptus.

praestō, -āre, -stitī, -stātum

(-stitum); praebeō; sē *prae-
stāre* est sē *mōnstrāre*, vel
esse.

praestō (adv.); ad manum;
praestō esse significat *adesse*,
praesentem esse, *parātum esse*.
Praestō sum = *adsum*.

praetor, -ōris (m.); magistrātus
Rōmānus quī iūs dat. Seriēs
magistrātuum est *aedīlis*,
quaestor, *praetor*, *cōsul*,
prō cōsule, *cēnsor*.

prandium, -ī (n.); quod merī-
diē edimus.

prātum, -ī (n.); ager viridis ubi
nihil nisi herba crēscit.

precor, -ārī; orō.

prīdiē; diē priōre.

primipilāris, -e; miles quī
inter primōs militum ordinēs
stat est primipilāris.

prīvō, -āre; *aliquem aliquā rē*
prīvō = *aliquam rem ab aliquō*
capiō.

prōcēdō, -ere, -cēssī, -cēssum;
eō.

prōcreō, -āre; pariō, gignō.

profectiō, -ōnis (f.); *profec-
tiōnem faciō* = *proficīscor*.

prōgredior, -ī, -grēssus sum;
proficīscor; prōcēdō.

prōnus, -a, -um; quasi in
caput cadēns.

properō, -āre; fēstīnō; con-
trārium quam moror.

prōsperē; bene, fēliciter.

prōtegō, -ere, -tēxī, -tēctum;
tegō; dēfendō.

prōverbium, -ī (n.); verba
sapientiae. *Sapiēns* est con-
trārium quam *stultus*.

prōvideō, -ēre, -vīdī, -vīsum;
caveō; cūram adhibeō nē
quid accidat.

prūdēns, -entis; quī prōvidet.

puerulus, -ī (m.); puer parvus.

pullus, -ī (*m.*).
pūniō, -īre; sī
quandō pēsum
male faciō ma-
gister mē pūnit;
poenās ā mē
sūmit. Ego—ō
mē miserum!—
poenās dō.

purgō, -āre; pūrum faciō. Cum
tabula nigra litterarum est
plēna magister puero cūdam
imperat ut eam purget.

pūrus, -a, -um; *argentum*
pūrum est contrārium quam
caelātum.

quaerō, -ere, quaesivī, quaesi-
tum; invenire cōnor; petō.

quāpropter; quam ob causam;
quārē.

rabidus, -a, -um; furiōsus,
insānus.

raeda, -ae (*f.*). Vidē pāginam
tricēsimum tertiam.

raedārius, -ī (*m.*); is qui
raedam regit.

recēdō, -ere, -cēssī, -cēssum; ab
aliquō locō cēdō; mē recipiō.

recipiō, -ere, -cēpī, -ceptum;
iterum capiō. *Mē recipiō =*
abeō.

recreō, -āre; *mē recreō = virēs*
recipiō; iterum validus fiō.

rēctus, -a, -um; iūstus; paene
idem quod *solitus*. Id rēctum
est quod fieri solet.

recūsō, -āre; nōlō, nōn volō.

reddō, -ere, -didī, -ditum; faciō.

refīgō, -ere, -fīxī, -fīxum; con-
trārium quam affīgō; solvō.

regiō, -ōnis (*f.*); pars terrae
vel civitātis; multae regiōnēs
in unā civitāte sunt.

rēgnū, -ī (*n.*); rēx rēgnū
obtinēt.

regredior, -ī, -grēssus- sum;
redeō.

reliquus, -a, -um; relictus; sī
ē tribus librīs ūnum capiō,
duo sunt reliquī.

remittō, -ere, -mīsī, -mīssum;
levō; vīm dēminuō vel
minōrem faciō.

reprehendō, -ere, -dī, -sum;
contrārium quam *laudō*. Sī
male scribō lūdī magister mē
reprehendit.

requiēscō, -ere, -quiēvī, -quiē-
tum; quiētem agō; dormiō.

resideō, -ēre, -sēdī; sedeō.

reus, -ī (*m.*); homō accūsātus.

revertor, -ī, -versus sum; mē
recipiō.

revocō, -āre; retrō vocō.

rīdeo, -ēre, rīsī, rīsum; *rīdet* sig-
nificat *pulchrum vidētur esse*.

rōbur, -oris (*n.*); vīs valida.

rōdō, -ere, -sī, -sum; paene
idem quod *mordeō*; denti-
bus aliquid frangō. Mūrēs
rōdunt chartam.

rogātor, -ōris (*m.*); is qui
interrogātiōnēs rogat.

rota, -ae (*f.*). Vidē pāginam
tricēsimum tertiam.

rubeō, -ēre; ruber fiō; genae
mihi rubent.

rudis, -e; contrārium quam
doctus.

rūrsus; iterum.

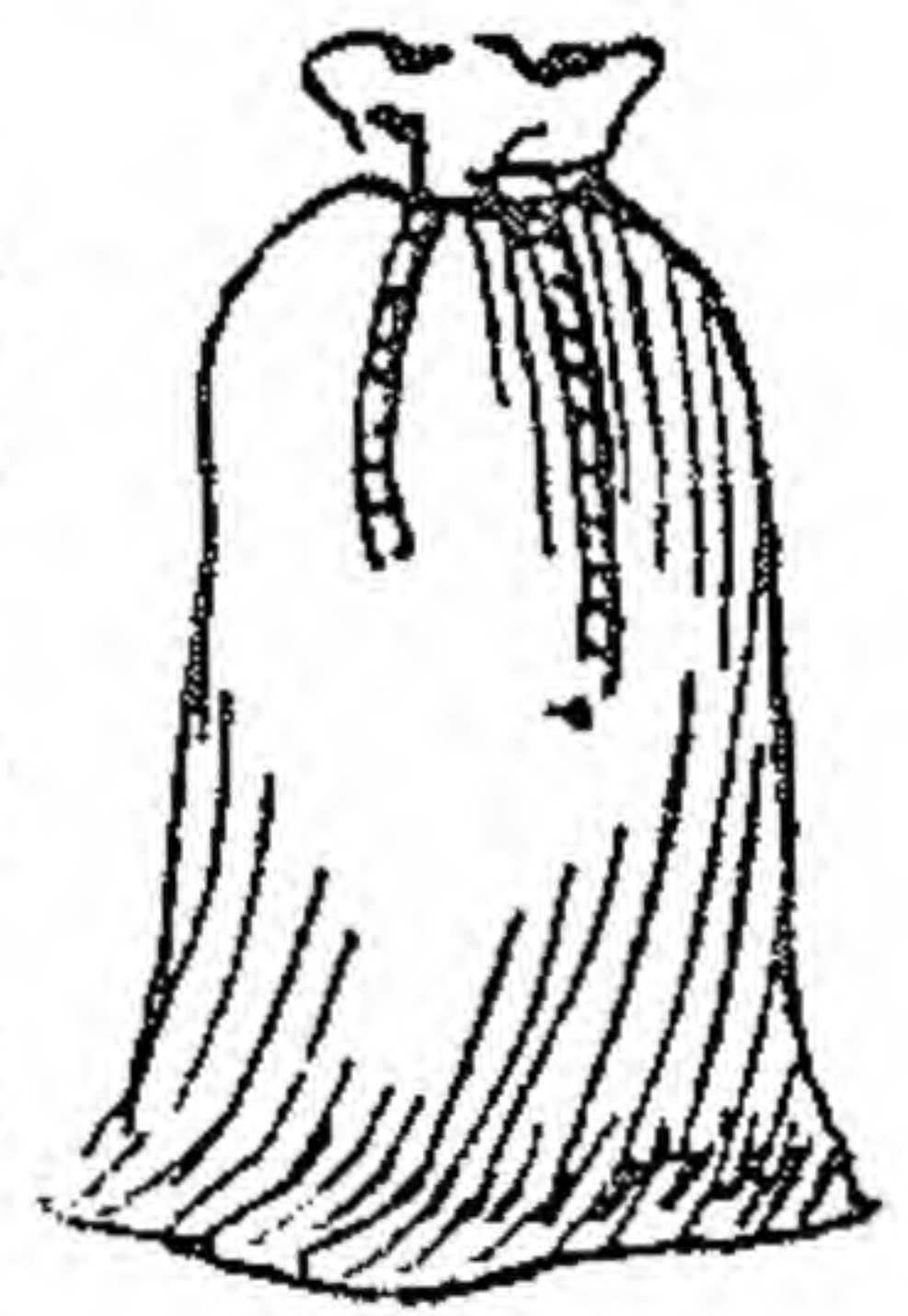
rūsticus, -a, -um; ad rūs
attinēns; qui rūri habitat.

saccus, -ī (*m.*).

sacra, -ōrum (*n.*);
rēs sacrae, caerimōniae.

saepenumērō;
saepe.

sagittārius, -ī
(*m.*); quī sa-

gittis pūgnat. Sagittās ex arcū ēmittit.

saliō, -īre, -uī, saltum; brāchia, pedēs, corpus hūc, illūc iactandō ad sonum tibiae moveor.

Puer salit.

saltem; certē.

saltō, -āre; saliō.

sanguis, -inis (*m.*); ruber quīdam liquor quī corpori inest.

sapiēns, -entis; doctus.

saxum, -ī (*n.*); lapis māgnus; rūpēs.

scelerātus, -a, -um; scelestus, pessimus, quī scelus admittit.

scelus, -eris (*n.*); nefās; id quod nōn oportet nōs facere. Scelus est fūrārī, aliquem interficere.

scēptrum, -ī (*n.*); rēgis baculum.

scīlicet; scīre licet, nīmīrum, sine dubiō, ut omnēs intelligere possunt.

scopulus, -ī (*m.*); saxum.

scriptor, -ōris (*m.*); is quī scribit aliquid.

scūtum, -ī (*n.*). Vidē pāginam septimam decimam.

sēcūrus, -a, -um; sine timōre.

seges, -etis (*f.*); ager herbīs plēnus.

sententia, -ae (*f.*); verbōrum numerus quī sēnsū habet: *ex animī meī sententiā = ut rē vērā putō.*

sentiō, -īre, sēnsī, sēnsū; animō percipiō; intellegō, patior.

seriēs, -eī (*f.*); numerī seriem faciunt, i, ii, iii, iiii, v.

serō, -ere, sēvī, satum; in terram inserō. Segetēs serimus.

servō, -āre; tūtum vel salvum faciō; cūstōdiō; dēfendō.

sevērītās, -tātis (*f.*); vīs gravis.

sextīlis, -e; sextī mēnsis. Mēnsis est duodecima pars annī.

sicārius, -ī (*m.*); is quī aliquem interficit.

similiter; similī modō.

simplex, -icis; simplex homō est bonus probusque quī nēmīnem dēcipit.

simulō, -āre; simulō mē esse quod rē vērā nōn sum. Sī lātrō simulō mē esse canem; sī mūgiō bovem mē esse simulō.

sinus, -ūs (*m.*); quasi duplex pars vestis, in quā aliquid ferre possumus.

situs, -a, -um; positus.

sodālis, -is (*m.f.*); comes.

sōdēs; sī audēs; sī vīs; sī placet tibi.

solvō, -ere, solvī, solūtum; liberō; *pecūniam solvō = pecūniam dō.*

somnus, -ī (*m.*); *somnum capiō = dormiō.*

sonō, -āre, sonū, sonitum; sonum faciō; dicō.

spargō, -ere, sparsī, sparsū; hūc illūc iactō vel iaciō.

spectācula, -ōrum (*n.*); lūdus quem in circō spectāmus.

stāgnum, -ī (*n.*); quasi lacus parvus. *Lacus* est quasi parvum mare in mediā terrā situm.

statim; sine morā.

stilus, -ī (*m.*); instrūmentum quō scribimus.

stīpendium, -ī (*n.*); pecūnia quam milītēs accipiunt. *Stīpendia mereor = in exercitū sum.*

studeō, -ēre, -uī; operam librīs dō.

suādeō, -ēre, suāsī, suāsum; ōrō, persuādeō.

suāvis, -e; dulcis, iūcundus.

suāvitās, -tātis (f.); *suāvis* est adiectivum; *suāvitās* est nōmen.

subiectum, -ī (n.); id dē quō loquimur.

subitō; repente, ex imprōvisō.

subsellium, -ī (n.); sella humilior.

sūdō, -āre; cum sūdāmus liquor, sūdor nōminātus, per tōtum corpus fluit.

suffrāgium, -iī (n.); aut tabella aut vōx eōrum quī cōsulēs aliōsque magistrātūs creant. Hodie apud nōs fēminae iūs suffrāgiī flāgitant.

sūmō, -ere, sūmpsī, sumptum; capiō.

superō, -āre; vincō.

suppetō, -ere, -īvi (ii), -itum; satis esse.

suscitō, -āre; nōn sinō dormīre.

suspendō, -ere, -dī, -sum; pendō; tabulās pīctās dē mūrīs suspendimus.

suspīcor, -ārī; nōn prō certō habēō sed putō.

tabella, -ae (f.); tabula parva.

taberna, -ae (f.); locus ubi rēs vēduntur.

tablīnum, -ī (n.); privātum patris conclāve.

tālī, -ōrum (m.); fragmenta ossis, quibus Rōmānī ut tesserīs utēbantur.

tālīs, -e; hūius modī.

taurus, -ī (m.); bōs masculīnus.

tempestās, -tātis (f.); aut salūbritās aut pēstilentia locī.

tempore; bonō tempore; nōn sērō.

tempus terō, -ere, trīvī, trītum; *tempus terō* est tempus perdō; tempore nōn bene ūtor.

tergum, -ī (n.); posterior pars corporis. *A tergō* contrārium

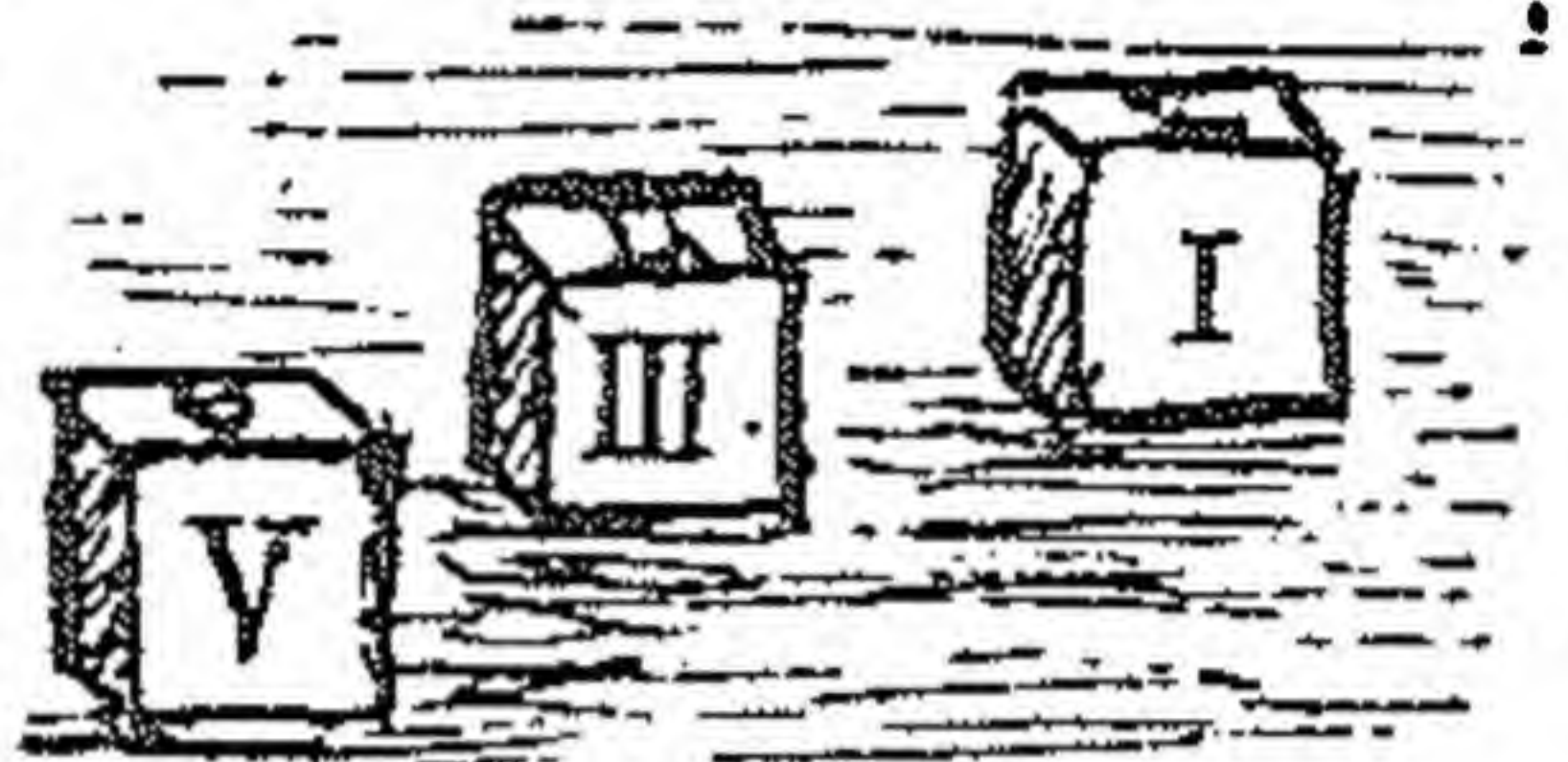
est quam

ā fronte.

tesserae,

-ārum

(f.).

tēstāmentum, -ī (n.); id quod homō moritūrus scribit.

tēstīficor, -ārī; vērū esse dicō; tēstis tēstificātur vel tēstimōnium dat.

tēstimōnium, -ī (n.); id quod tēstis dīcit.

tēstis, -is (m.); is quī dīcit sē aliquid vīdisse.

thermae, -ārum (f.); balneae ubi calida est aqua. Balneae sunt quasi stāgna in quibus natāre licet. Vidē pāginam quārtam decimam.

tībia, -ae (f.); instrūmentum mūsicae quō ūtimur inflandō.

timidus, -a, -um; quī timēre solet.

tīrō, -ōnis; contrārium quam veterānus; novus quīdam.

toga, -ae (f.); vestis Rōmāna. Vidē pāginam tricēsīmam nōnam. Magister lūdī togam gerit. *Toga praetexta* est magistrātūs toga.

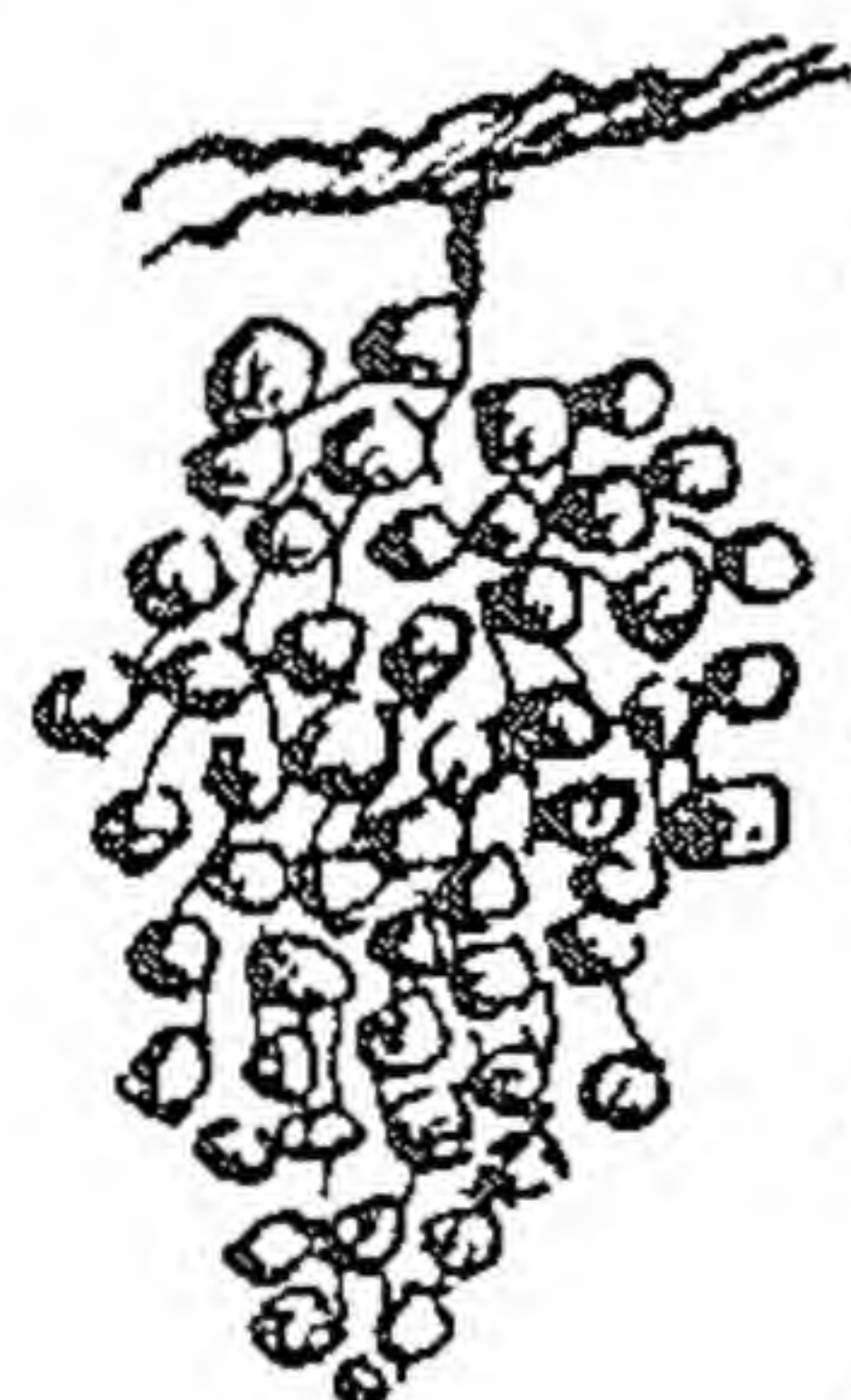
trādō, -ere, trādīdī, trāditum; alicuī aliquid ut servet dō; mandō; commendō.

trānseō, -īre, -īvī, -itum; eō
trāns.
trānscredior, -ī, -grēssus sum;
trānseō.
tremō, -ere, -uī; ob timōrem
quatior.
trepidus, -a, -um; timidus.
tribūnal, -ālis (*n.*); locus ubi
praetor iūs dat.
tribūnus, -ī (*m.*); centuriōnēs,
tribūnī, legātī, imperātorexer-
citum regunt dūcuntque.
triclinium, -ī (*n.*); lectus in
quō recumbimus dum cēnā-
mus.
trucidō, -āre; caedō; inter-
ficiō.
tumidus, -a, -um; id quod
tumet est tumidum.
tumor, -ōris (*m.*); sī caput
tuum vehementer percutiō
tumor rotundus in capite fit.
Verbum est *tumeō*.
tunica, -ae (*f.*); vestis quae
sub aliīs vestibus est.

ultimus, -a, -um; postrēmus.
unde; ex quō.
ungula, -ae (*f.*); pēs equī.
urbānus, -a, -um; ad urbem
attinēns.

ūrō, -ere, ussī, ūstum; ignis
quicquid tangit
ūrit.

utinam; exclāmā-
tiō volentis vel
cupientis.
ūvae, -ārum (*f.*).

vacca, -ae (*f.*); bōs
fēmininus.

vacō, -āre; ōtium

agō; *ōtium* est contrārium
quam *negōtium*.

vāgiō, -īre; fleō ut infāns.

vagor, -ārī; hūc illūc ambulō.
valeō, -ēre; validus et fortis
sum; nōn aegrōtō.

valvae, -ārum (*f.*); forēs;
iānuā quae
duās habet
partēs.

vās, vāsis
(*n.*).

vehementer; māgnā vī.

vēnditor, -ōris (*m.*); is qui
vēndit. *Vēndō* est con-
trārium quam *emō*.

venia, -ae (*f.*); potestās;
veniam dō = *sinō*.

venter, -ris (*m.*); pars corporis
quō cibus it; stomachus.

ventus, -ī (*m.*); quasi āēr qui
movētur.

verberō, -āre; ferulā per-
cutiō.

vereor, -ērī; timeō.

versiculus, -ī (*m.*); versus
parvus.

versus, -ūs (*m.*); carminis
pars.

vescor, -ī; edō; dēvorō.

vestis, -is (*f.*); id quō corpus
tegitur vel amicītur.

vexō, -āre; perturbō; agitō;
pēstis sum alicuī.

viātor, -ōris (*m.*); quī iter
facit.

vicīnus, -ī (*m.*); quī prope
habitat.

vigilia, -ae (*f.*); pars noctis;
quattuor noctis sunt vigiliae
quārum quaeque ternās con-
tinet hōrās.

vigilō, -āre; nōn dormiō.

vigor, -ōris (*m.*); vīrēs.

vilicus, -ī (*m.*); villae cūstōs.

villa, -ae (*f.*); domus rūstica.

vinciō, -īre, vīnxī, vīnctum;
vinculīs cingō.

vinculum, -ī (*n.*); id quod

manibus et pedibus eōrum
quī in carcere sunt impōni-
mus.
vindicō, -āre ; *mīhi vindicō est*
dīcō oportēre mē habēre.
vīnum, -ī (*n.*) ; id quod ex ūvīs
facimus.

vīsō, -ere, -sī, -sum ; apud
aliquem eō ut eum videam.
vītis, -is (*f.*) ; arbor quae ūvās
prōcreat.
vitō, -āre ; cōnor aliquem
fugere.
volnerō, -āre ; volnus dō.

Libellus loquitur.

CUR mordacibus hunc novum libellum,
lector, dic mihi dentibus lacesas.
quid culpae merui? Vocasne crimen
nostris me pueris opem tulisse
ut discant bene litteras Latinas?
ne mentem reprehende laude dignam.
mendas tollere si tamen iubebis,
monstranti tibi gratias agemus.